

บทละครนอก

เรื่อง

สังข์ทอง ตอน ตีตลิ่ง

กรมศิลปากรปรับปรุงใหม่

จัดแสดง

ณ โรงละครศิลปากร

เมื่อเดือนมีนาคม

พ.ศ. ๒๕๐๓

แผ่นเสียงเพลงไทย ของ กรมศิลปากร

ชุดที่ ๑ และ ชุดที่ ๒ ชุดละ ๑๒ แผ่น แต่ละชุดมี ๒๐ กว่าเพลง
ประกอบด้วยเพลงขับร้องและเพลงระบำ ใช้ประกอบพ็อนรำได้
บรรเลงและขับร้องโดยศิลปินและวงดุริยางค์ ทั้งไทยและสากล

ของ

กรมศิลปากร

จำหน่ายปลีกแผ่นละ ๒๒ บาท ^{ชุด}ทั้งชุด ราคาชุดละ ๒๔๐ บาท
และถ้าท่านเพิ่มเงินอีก ๖๐ บาท

ท่านจะได้ฉบับบรรจุแผ่นเสียงแต่ละชุดเก็บไว้เรียบร้อยสวยงาม
พร้อมด้วยสมุดอธิบายเพลงทั้งภาษาไทยและอังกฤษชุดละ ๑ เล่ม
ติดต่อซื้อได้ที่

กองการสังคีต กรมศิลปากร

และ

บริษัท กมลสุโกศล จำกัด สามยอด พระนคร

**GRAMOPHONE RECORDS OF THE FINE ARTS
DEPARTMENT**

are on sale

at

THE NATIONAL MUSEUM

and

KAMOL SUKOSOL CO., LTD.

857 Mahachai Road, Bangkok, Thailand

Tel. 20270, 23215

Tcs. 300 per one series of 12 records with an album

บทละครนอก

เรื่อง

สัพทอม ตอน ตีตลี

กรมศิลปากรปรับปรุงใหม่

จัดแสดง

ณ โรงละครศิลปากร

เมื่อเดือนมีนาคม

พ.ศ. ๒๕๐๓

บทละครนอก

เรื่อง

สังข์ทอง ตอน ตีคดี

กรมศิลปากรปรับปรุงใหม่

พิมพ์ครั้งแรก จำนวน ๓,๐๐๐ ฉบับ

มีนาคม ๒๕๐๓

เลขหมู่

ด.ช.เบ.ษ. ร.๒๒๔๔๗

คำนำ

บทละครนอก เรื่อง ดังษ์ทอง พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เป็นบทละครที่ได้รับการยกย่องว่ามีรสนิยมดีเลิศ ทั้งในด้านวรรณคดีและนาฏกรรม และมีบางตอน เช่น ตอนเด็กคู่และหาเหินหาปลา กับตอนตัดดี ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดใช้เป็นแบบเรียนก่อนนิพนธ์ของนักเรียน ถ้าได้นำออกแสดงละครให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนได้เห็นได้ชม ก็จะก่อให้เกิดรสนิยมและซาบซึ้งในบทพระราชนิพนธ์ตามพระราชประสงค์ นอกจากท่านผู้ชมจะได้รับความบันเทิงแล้ว ยังเป็นการช่วยการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย กรมศิลปากรจึงได้นำเอาบทพระราชนิพนธ์ เรื่อง ดังษ์ทอง ตอน เด็กคู่และหาปลา มาปรับปรุงแบ่งตอนและจัดสร้างฉากประกอบการแสดง ได้นำออกแสดง ณ โรงละครอนาคิตปากร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ ก็ปรากฏว่าได้รับการต้อนรับจากประชาชนเป็นอย่างดี โรงละครอนาคิตปากรเปิดการแสดงในปีนั้นถึง ๑๒๙ ครั้ง ครั้นในปีนั้น หม่อมแก้ว สนิทวงศ์เด่น ผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ ของ กรมศิลปากร ได้มาปรารภขึ้นว่า ปรารภว่าจะฝึกหัดให้ศิลปินและนักเรียนนาฏศิลป์ ของ กรมศิลปากร เล่นละครนอก เรื่อง ดังษ์ทอง ตอน ตัดดี และนำออกแสดงให้ประชาชนชม ณ โรงละครอนาคิตปากรต่อไป ข้าพเจ้าเห็นดีด้วยและสนับสนุนด้วยดี พร้อมกับขอรับรองให้ข้าราชการผู้มั่งคั่ง (ในหน้าต่อไป) ช่วยกันปรับปรุงบทไปตามพระราชนิพนธ์ซึ่งมีอยู่เดิม โดยแนะไว้ว่า ในการปรับปรุงโดยแบ่งองค์แบ่งตอนเพื่อให้เหมาะแก่การแสดงบนเวทีและมีฉากประกอบนั้น เราอาจข้ามบางตอนไป เพื่อมิให้ต้องเดินเรื่องเยิ่นเย้อ โดยทิ้งบางตอนไว้ให้เป็นที่เข้าใจของท่านผู้ชม ซึ่งหมายถึงว่าได้ดัดบทพระราชนิพนธ์ตอนนั้นออกและไม่นำมาเจรจาขับร้องประกอบการแสดง แต่ขอให้พยายามรักษาลักษณะและบทกลอนในบทพระราชนิพนธ์ไว้อย่างเดิม เว้นเสียแต่ในที่จำเป็นต้องเปลี่ยนถ้อยคำเพื่อรักษากลอนให้สัมผัส

ต่อเนื่องกันตามบทที่ปรับปรุงใหม่ ก็เป็นที่ยืนยันได้ว่า บรรดาข้าราชการที่ร่วมกันปรับปรุง
บทละครนอก เรื่อง สังข์ทอง ตอน ตัดดี ได้พยายามเชิดชูและรักษาบทพระราชนิพนธ์ไว้ในรูปเดิม
เป็นอย่างดี ดังท่านผู้อ่านจะเห็นได้ในสมุดเล่มนี้แล้ว

หวังว่า การแต่งละครนอก เรื่อง สังข์ทอง ตอน ตัดดี ซึ่งกรมศิลปากรนำออกแต่ง
ณ โรงละครศิลปากร ในปิ่น คงจะได้รับการต้อนรับด้วยดีจากนักเรียน นักศึกษา และประชาชน
โดยทั่วไป เช่นเคย.

กรมศิลปากร

๒ มีนาคม ๒๕๐๓

บทละครนอก

เรื่อง

สังข์ทอง ตอน ตีคดี

กรมศิลปากรปรับปรุงใหม่

องก์ที่ ๑	วีนธาส์นอมรินทร์	หน้า ๗
	ตอน ๑ ล้อมเมืองสามนต์	หน้า ๗
	ฉาก : วิมานดาวดึงส์	
	ตอน ๒ ทำคดี	หน้า ๓๒
	ฉาก : วังท้าวสามนต์	
องก์ที่ ๒	หกเชยตคดี	หน้า ๒๑
	ฉาก : พลับพลาสูงริมสนามชัย	
องก์ที่ ๓	มณฑาหลงกระท่อม	หน้า ๒๘
	ฉาก : กระท่อมปลายนา	
องก์ที่ ๔	พระสังข์ตคดี	หน้า ๔๖
	ฉาก : แห่งเดียวกับองก์ที่ ๒	

บทละครนอก

เรื่อง

สังข์ทอง ตอน ตีคดี

กรรมศิลปากรปรับปรุงใหม่

รายชื่อผู้แต่งบท

องค์ที่ ๑	ร้อนอาสน์อมรินทร์		
	ตอน ๑ ล้อมเมืองสามนต	บุษบา ไอสถานุเคราะห์	เป็นผู้แต่ง
	ตอน ๒ ทำคดี	พนิดา สัทธีวรรณ	เป็นผู้แต่ง
องค์ที่ ๒	หกเขยตีคดี	ศิลปี ตรีโมท	เป็นผู้แต่ง
องค์ที่ ๓	มณฑาลงกระท่อม	เสรี หวังในธรรม	เป็นผู้แต่ง
องค์ที่ ๔	พระสังข์ตีคดี	ประเวช กุมุท	เป็นผู้แต่ง

มนตรี ตรีโมท จัดแบ่งองค์และประกอบเพลง

ผู้ควบคุมและฝึกซ้อม

หม่อมแก้ว สนิทวงศ์เสนี และครูนาฏศิลป์ ของกรมศิลปากร

บทละครนอก

เรื่อง

สังข์ทอง ตอน ตีคลี

องก์ที่ ๑ ร่อนอาสน์อมรินทร์

ตอน ๑ ล้อมเมืองสามนต์

ฉาก : วิมานดาวดึงส์

— ตัวละคร มีพระอินทร์ประทับอยู่ในวิมาน —

— มีพระมาตลี พระวิษณุกรรม และเทวดาใส่เสื้อครุย —

— เทพบุตรและนางฟ้าจับกระบี่ —

— ปี่พาทย์ทำเพลงวา —

เปิดม่าน

ร้องเพลงตะเข็ง

ดาวดึงส์เทวโลกมโหฬาร	เป็นที่อยู่ดำรงฤทัยทรง
ดาวพิงามจริงทุกดั่งอัน	ดาวพันอุดมสโมสร
เทพบุตรสุดพรรณโฉมยง	งามทรงอาภรณ์ไม่มีหมอง
นางอัปสรองดั่งวงนวดระยอง	งามทรงเครื่องทองและเพชรนิล

ร้องเพลงเจ้าเซ็น

สมเด็จพระอัมรินทร์ปิ่นมงกุฏ ทรงวิราวุธธุลี

รักษาเทวดาเป็นอาจีน	อสุรินทรรีไม่บ้า
อันอินทรปราชัย ^๕ ทางด้าม	ทรงงามสูงเอยมกตางเวหา
ดีมุข ^๖ หมำย ^๗ คัศ ^๘ อาดดา	ไบระกาเกมแก้วประกอบกัน
ข้อฟ้าช้อย ^๙ เพื่อย ^{๑๐} เฉื่อยชด	บราด ^{๑๑} ที่ตม ^{๑๒} ขกระตัน
มุข ^{๑๓} เจ้าทองดาตกระหนกพัน	บุษบก ^{๑๔} สุวรรณ ^{๑๕} งามพูน
ราชยาน ^{๑๖} เวชยัน ^{๑๗} ครกแก้ว	เพริศ ^{๑๘} แพร่ ^{๑๙} กำกอดงกต
แกลง ^{๒๐} อน ^{๒๑} อน ^{๒๒} ด ^{๒๓} ด้วยชวชด	เครือ ^{๒๔} ชด ^{๒๕} ช้อย ^{๒๖} ด ^{๒๗} ด ^{๒๘} กอดย
ราย ^{๒๙} รูป ^{๓๐} ด ^{๓๑} ึง ^{๓๒} ห้อย ^{๓๓} หัตถ์ ^{๓๔} ยัน	ด ^{๓๕} ุ ^{๓๖} บ ^{๓๗} ร ^{๓๘} ณ ^{๓๙} จ ^{๔๐} ับ ^{๔๑} นาค ^{๔๒} หิ้ว ^{๔๓} เคี้ยว ^{๔๔} ห้อย
ด ^{๔๕} ุ ^{๔๖} ม ^{๔๗} พ ^{๔๘} ร ^{๔๙} า ^{๕๐} ว ^{๕๑} า ^{๕๒} ว ^{๕๓} ด ^{๕๔} ับ ^{๕๕} ป ^{๕๖} ระ ^{๕๗} ด ^{๕๘} ับ ^{๕๙} พลอย	แป ^{๖๐} ร ^{๖๑} ก ^{๖๒} แก้ว ^{๖๓} กา ^{๖๔} บ ^{๖๕} ช้อย ^{๖๖} ด ^{๖๗} ะ ^{๖๘} บ ^{๖๙} ด ^{๗๐} บัง
เท ^{๗๑} ียม ^{๗๒} ด ^{๗๓} ้วย ^{๗๔} ดิน ^{๗๕} ร ^{๗๖} พ ^{๗๗} เท ^{๗๘} พ ^{๗๙} ศ ^{๘๐} ร	ท ^{๘๑} ง ^{๘๒} ด ^{๘๓} ับ ^{๘๔} วิ ^{๘๕} ธ ^{๘๖} ุ ^{๘๗} ท ^{๘๘} ด ^{๘๙} ง ^{๙๐} ด ^{๙๑} ัง ^{๙๒} ซ ^{๙๓}
มา ^{๙๔} ด ^{๙๕} ด ^{๙๖} า ^{๙๗} จ ^{๙๘} า ^{๙๙} ข ^{๑๐๐} บ ^{๑๐๑} ประ ^{๑๐๒} ด ^{๑๐๓} ัง	ให้ ^{๑๐๔} ร ^{๑๐๕} บ ^{๑๐๖} ร ^{๑๐๗} ุด ^{๑๐๘} ด ^{๑๐๙} ุ ^{๑๑๐} ก ^{๑๑๑} ำ ^{๑๑๒} ด ^{๑๑๓} ัง ^{๑๑๔} ด ^{๑๑๕} ง ^{๑๑๖} ด ^{๑๑๗} ม ^{๑๑๘} พ ^{๑๑๙} า ^{๑๒๐} (๑)

— ปี่พาทย์ทำเพลงรว —

— เทพบุตรและนางฟ้าที่จับระบำเข้าโรง —

ร้องเพลงญาติ

มาจะกล่าวบทไป	ถึงท้าวสหัตถ์ ^๑ นัย ^๒ ไคร ^๓ ต ^๔ ริง ^๕ ดา
ทิพอา ^๖ ณ ^๗ เ ^๘ น ^๙ เ ^{๑๐} น ^{๑๑} แ ^{๑๒} ก ^{๑๓} ่อน ^{๑๔} มา	กระ ^{๑๕} ด ^{๑๖} ำ ^{๑๗} ด ^{๑๘} ัง ^{๑๙} ค ^{๒๐} ิด ^{๒๑} า ^{๒๒} ป ^{๒๓} ระ ^{๒๔} ห ^{๒๕} าด ^{๒๖} ใจ
จ ^{๒๗} ะ ^{๒๘} มี ^{๒๙} เห ^{๓๐} ด ^{๓๑} ุ ^{๓๒} ม ^{๓๓} ัน ^{๓๔} เ ^{๓๕} น ^{๓๖} เ ^{๓๗} น ^{๓๘} ใน ^{๓๙} แดน ^{๔๐} ดิน	อ ^{๔๑} ม ^{๔๒} ร ^{๔๓} ิ ^{๔๔} ท ^{๔๕} ร ^{๔๖} เ ^{๔๗} ว ^{๔๘} เ ^{๔๙} ง ^{๕๐} ค ^{๕๑} ิด ^{๕๒} ด ^{๕๓} ัง ^{๕๔} ด ^{๕๕} ัย
จ ^{๕๖} ึง ^{๕๗} ด ^{๕๘} อ ^{๕๙} ด ^{๖๐} ด ^{๖๑} อ ^{๖๒} ง ^{๖๓} ทิ ^{๖๔} พ ^{๖๕} เน ^{๖๖} ตร ^{๖๗} ดู ^{๖๘} เห ^{๖๙} ตุ ^{๗๐} ภ ^{๗๑} ัย	ก็ ^{๗๒} แ ^{๗๓} ง ^{๗๔} เ ^{๗๕} จ ^{๗๖} า ^{๗๗} ใน ^{๗๘} นาง ^{๗๙} ร ^{๘๐} า ^{๘๑} จ ^{๘๒} นา

(๑) บพระบำดา^๑ด^๒ัง^๓นี้ จากบทละครนอก^๔ด^๕ำ^๖บ^๗ร^๘ร^๙ท^{๑๐} เรื่อง^{๑๑}สัง^{๑๒}ข์^{๑๓}ท^{๑๔}อง พระ^{๑๕}นิ^{๑๖}พน^{๑๗}ร^{๑๘}ั^{๑๙}สม^{๒๐}เด^{๒๑}จ^{๒๒}เจ้า^{๒๓}ฟ้า
กรม^{๒๔}พระ^{๒๕}ช^{๒๖}า^{๒๗}น^{๒๘}ริ^{๒๙}ศ^{๓๐}รา^{๓๑}น^{๓๒}ว^{๓๓}ัด^{๓๔}ท^{๓๕}ิว^{๓๖}ง^{๓๗}ค^{๓๘}

พูด

แม้นมิไปช่วยจะม้วยมอด
จำจะยกพหลพดเทว
ชวนเจ้าชานคัคคัพพนัน
จะชูให้งันงกคกใจ

ด้วยตั้งขันธ์ของไม่ถอดรูปเงาะป่า
ลงไปด้อมพาราตามนคไฉ
นำหน้ามันจะสู้ใครได้
ออกไปหาบุตรตู่ตู่ทอง

ร้องเพลงนกจาก

พระตั้งขันธ์^{๕๕}จะถอดเงาะ
พอตาจะได้เห็นเป็นรูปทอง

งามเหมาะไม่มดเมมดต้อง
ทั้งทำนองเพลงคัคคัคค้อยุทธ

ร้องเพลงร่ายคิด

คิดแค้นมีเทวบัญชา
จงเตรียมพดเทวถ้ออาวูช

ตั้งมาดัดเทพบุตร
นิรมิตเหมือนมนุญษชาวพารา

พูด

ทั้งหน้าหลังตงตามกระบวณทัฬ
เราจะยกพดไกรไคคคคดา

ให้เสร็จสรรพปีกซ้ายปีกขวา
ลงไปด้อมพาราทั่วตามนค

ร้องร่าย

บัดนั้น^{๕๕}
รีบออกมานอกโพชนค

มาดัดกราบงามลงด้ามหน
เตรียมพดเทวญมิทันนาน (ทวน)

— มาดลิลิงเวทล่ำ —

ปิดม่าน

เจรจา

- มาตลี เทวดา ๆ นี่เทวดาหายไประ้างไหนหมด
- เทวดา ๑ (ขานรับในโรง) อยู่ขอรับ
- มาตลี อยู่ก็ออกมานี่ซี เร็ว ๆ เข้า
- เทวดา ๒ ออกมาแล้วขอรับ
- มาตลี บัดนี้^๕เทวบัญชา ให้พวกท่านทั้งหลายแปลงตัวเป็นมนุษย์หมดทุกคน
- เทวดา ๑ แปลงทำไมขอรับ
- มาตลี ก็แปลงไปช่วยเจ้าเงาะกับแม่จนาเชา^๕นะซี
- เทวดา ๒ จะให้ไปช่วยเขาปลุกผี^๕ก็เลี้ยงไก่ ประกอบกตกรรมทำสวนครัว หรือว่าทำไร่ไถนา ผสมบุญเพื่อการเกษตร หรือว่า.....
- มาตลี พอ ๆ ไม่ใช่อย่างนั้น
- เทวดา ๑ อ้อ รู้แล้ว จะให้พวกเราไปพัฒนาการท้องถิ่นที่หมู่บ้านตำบลปลายนา
- มาตลี แล้วกัน พวกเขื่อน^๕เหลวไหลจริง สมเด็จพระอมรินทราบาราช จะให้พวกเรา ยกทัพลงไปช่วยให้พระสังข์ถอดเงาะเสียที^๕ รู้ไหม
- เทวดา ๒ อยู่บนสวรรค์^๕ก็^๕ไม่ชอบ อ้อ นี่เจ้าเงาะ^๕นะ แก่ถอดของแเองไม่ได้หรือทุเรศ^๕ สดม^๕เข้าไปทำไม สดม^๕แล้วก็ถอดเองไม่ได้ ต้องไปช่วยเขาทำไมขอรับ
- มาตลี เขา sdm เขาถอดของแเองได้ แต่เรื่องนั้น^๕เป็น^๕เรื่องเดือดร้อนของมนุษย์เราเป็นเทวดา มีหน้าที่ต้องช่วยเหลือมนุษย์ โลกมนุษย์^๕จะอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข^๕ไป^๕รับ^๕ไปจัดการเดี๋ยวนี้^๕ เราจะนำ^๕เหอความ^๕ชนไป^๕กราบ^๕ทูต^๕เดี๋ยวนี้^๕

— มาตลีเข้าโรง —

เปิดม่าน มีม่านทั้งคัน

— พระอินทร์ออก —

ร้องเพลงเหาะ

เมื่อนั้น	อัมรินทร์อินทรองค์ตั้งต้น
ตบได้เครื่องทรงอวดการ	เนาวรัตน์ชัชวาลดวงแวง (รับ)

— เทวดาออก เวชยันต์ราชรถออก เวทีล่าง —

แล้วดลามาทรงเวชยันต์ (พระอินทร์ขึ้นรถ) ยกทัพเทวัญเป็นกองแวง
ปีดมาน

เดินโดยอากาศคลาดแคล้ว รับขัณฑ์รถแก้วลงมาถนัด (รับ)

ร้องเพลงเรื่องแขกโหม่งขันเดียว

รถเขยรถทรง	ขององค์อัมรินทร์ปิ่นดวงวิ
พริ้งพร้อมพหลพดเทวัญ	จรจัดไปในเมฆา
งามทรงองค์ท้าวเทวราช	งามรถงามองผางคกดวงเวหา
ทงแก้วแวงวับระยับตา	มาคดนั่งหน้าคดาโคด
ดอยเค็ดอนเค็ดอนลงจากอัมพร	ถึงซานพระนครกรุงใหญ่
หยดยังตามนต์เวียงชัย	เร่งให้รายด้อมพร้อมมุด ๆ

— ปี่พาทย์ทำเพลงกราวนอก แล้ว เชิด —

— เข้าโรง —

จบตอน •

ตอน ๒ ทำคดี

ฉาก : วังท้าวสามนต์

สมมติเป็นเวลาเช้าตรู่

— จัดเป็นสองตอน ตอนบนทำให้เห็นห้องบรรทม มีพระกลีบเปิดได้ —

— มีพระทวารเปิดออกสู่ห้องโถง สมมติเป็นท้องพระโรงตั้งพระแท่นไว้ —

— ปี่พาทย์ทำเพลงรว —

— เปิดไฟเฉพาะห้องบรรทม —

เปิดม่าน

— ท้าวสามนต์และนางมณฑาบรรทมหลับอยู่บนพระแท่นในห้องบรรทม —

ร้องเพลงป็นตลิ่งนอก

เมื่อนั้น

ท้าวสามนต์ราชชนเรนทร์ผู้

หลับอยู่ไม่รู้เค้ามืด

แว่วเสียงดนตรีทลิ่งกึกใจ

— เสียงสนมร้องทูลในโรง —

นางสนม ได้ฝ่าพระบาทเพคะ ตื่นบรรทมเกิดเพคะ ข้าศึกยกพลมาประชิดพระนครแล้วเพคะ

ร้องรำ

ผวาค้นพันด้วยงมัวเมื่อย

จัวเจียวโงกหงับหลับไปใหม่

นางมณฑาทันก่อนนอนไว

หลงใหลทะลึ่งดุกดุกดำมี

ท้าวสามนต์ตะเมอเพื่อฟ้า

คิดว่าผัวข้าทำอุ

ดุกชนแก่นขนดินท

เห็นจะดีหรือร้ายช่วยทายมา

เจรจา

สามนต์ ช่วยทำนายฝันให้สักหน่อยเถอะท่านนาย
มณฑา (ดู) ดูท่านดาชิ ยังจะมีกะใจให้ทำนายฝันอีกหรือเพคะ นั้น ได้ยินไหมเพคะ
เถียงใครมาดังเถียงเรียกองค์มอญที่พระทวารนั้น

— เสียงเอะอะในโรง —

สามนต์ (ตกใจกลัวตัวสั่น) ตายละ ท่านนาย น้ากตัญญูย้ายเงาะตัวร้ายนั้นมันแกล้ง
แก้ตาตฉินให้มันไปหาเนือหาปดา ทำยังงี้ต๊ะ นี่ฉันจะทำยังงี้ ที่ทางจะ
ซุกซ่อนตัวก็ไม่มี ช่วยหาให้ที่ซึ่แม่คุณ

มณฑา ออย่ามัววุ่นอยู่เลยเพคะ เรายังไม่มีความแท้ ๆ ถ้าจะให้แน่ก็ต้องออกไป
ไปถามพวกเสนาดูก่อน ว่าเกิดเหตุอันใด นี่อะไร เขาแต่จะหนี ทำเรื่อง
วุ่นวาย ไม่อายใคร ๆ เบบ้างหรือเพคะ

สามนต์ เออ จริงของท่านนาย (หยิบดาบถือในท่าเตรียมจะฟัน) แม่มณฑาไม่ค่อย
กลัวตาย (ทำท่าเก้อ ๆ) ก็เดินหน้าซึ่จะ แะะ ๆ ๆ ๆ

มณฑา วุ้ย ท่านดาชิแะละ ไม่เอาเพคะ หม่อมฉันไม่ยอม เด็ดจ้เถอะเพคะ ไปที่
พระเถถนั้น หม่อมฉันจะคุ้มกันอยู่ข้างหลังเอง

— นางมณฑารุณหลังท้าวสามนต์ไปที่พระเถถ —

เปิดไฟห้องพระโรง

— มีเสียงเอะอะในโรง —

— เสนาข้าเฝ้าทำเสียงเอะอะวิ่งออกประตูซ้ายและขวาลงเวทีล่าง —

ร้องเพลงต้นเพลงนิงชนเดียว

เปิดพระเถถให้เห็นเด่น

อึงมีคักคักหนักหนา

ร้องถามลงไปมิได้ซ้ำ

ย้ายเงาะมันเข้ามาหรือว่าไร

ร้องรำ

บัดนั้น

เสนาข้าแผ่นดินน้อยใหญ่

— เสนาข้าแผ่นดินชั้นเวทiben —

ได้ยืนดูรี้เริงทั่วไท
เพ็ดทูลถ้อยคำจะด่าจะดัก
ไม่รู้ว่ามีใครมาด้อมนคร

ต่างคนต่างเข้าไปตรงบัญชา
หายใจหอบฮักขยักขย่อน
พระภูธรจงทราบพระบาท

เจรจา

สามนต์
เสนา ๑
สามนต์
เสนา ๒

เอ็งพูดว่ากระไรวะ อู๋ ๆ อี้ ๆ ข้าฟังไม่ชัด
ข้าศึกพะยะคะ ข้าศึก
อะไรของเอ็งวะ ข้า ๆ คัก ๆ
โอ้ พระกรรมไม่น่าจะดังเลย ข้าศึกศัตรู พะยะคะ

ร้องรำ

เมื่อนั้น

ท้าวสามนต์ตระหนกตกประหม่า

ให้คิดครุ่นครันหวนวิญญาน

เหลียวซ้ายแลขวาตะลึงตะลึง

— ท้าวสามนต์และนางมณฑาทาลงมาสู่ท้องพระโรง —

(ทอด) ลูกเขยของกูมันอยู่ไหน

จะให้ไปค่อตูดดักดัก

เจรจา

สามนต์
เสนา ๑
สามนต์
เสนา ๒
สามนต์

เฮ้ย เสนา เอ็งรู้ไหม ว่าใครยกทัพมา
ไม่ทราบเกล้าพะยะคะ
มันมากันมากไหมวะ ดักกัหมัน ประมาณคู้หรือ
ประมาณไม่ถูกพะยะคะ มีด้ามขวานดินไปหมด
อ้อ ยังงั้นเทียววี คายแล้ว แม่มณฑา ขอยาถมหน้อย ฉันทันเป็นนม (เอ๊ก)

— นางมณฑาเข้านวดเพ้นและเอายาให้ดม —

เสนา ๑

ตายละ ประชวรพระวายุไปเดี่ยวแล้ว จะทำยังงัยละหม่อมแม่ จะแบกไปก็เห็น
จะไม่ไหว พระองค์ใหญ่โตออกอย่างนี้ ทั้งไวทีนี้เกิดพะยะคะ
สามนต์ (พรวดพราดลูกขึ้น) อย่าทงฉนั้นะ

ร้องรำย (ต่อ)

ถูกเขยของกุ่มันอยู่ไหน	จะให้ไปค่อตู่ตักตัง
ขัดเขมรเหม็นเหม็นท่าเก้ง	ปากโป้งโผงคังตังเด็น
เร็ว เร็ว เร่งรัดจัดโยธา	ขึ้นพิทกษรึกษาหน้าท
นายมุดขุนหมื่นพันดวด	กินเบยหวดฉาบมามากมาย
เกณฑ์ให้ประจำซองบ้องกัน	ระวังตัวกตัดมันจะบินบ้าย
ประคองหงัดทศให้บิดตาย	แถวควดทรายควดกรวดทันท

— เสนารับคำสั่งคลานออกไป —

เปิดไฟเวทีล่าง

— พระวิษณุกรรมออก —

ร้องเพลงเวศุกรรม

เมื่อนั้น	พระวิษณุกรรมเรื่องศรั
มาถึงตำหนักฐาน	จรดเข้าพระโรงรจนา

— พระวิษณุกรรมขึ้นเวทีบน —

ดับไฟเวทีล่าง

ร้องเพลงหงส์ทอง

เห็นท้าวตำมด้อยบนอาสน์	หมู่อำมาตย์เฝ้าแทนแน่นหนา
แกดงกรายหัวข่าเฝ้าเข้ามา	ยืนอยู่ตรงหน้าเจ้าชาน

ร่ำร้อง

เมื่อนั้น
นางมณฑาทิศาภรณ์
นางมณฑาทิศาภรณ์

ท้าวธำมรงค์นาคจะวิ่งหนี
ท้าวได้ล้มประคองก็แดง

เจรจา

สามนต์ (เสียงสั้น ๆ) ใคร ท่านยาย นั้นใครมายืนอยู่ตรงหน้าเรา
มณฑา จะไปรู้ได้หรือเพคะ รับสั่งถามซีเพคะ
สามนต์ ใคร ท่านยายถามซี ฉันกตัญญู (วิษณุกรรมถลึงตามดูท้าวสามนต์) ตายแล้ว
เขาจ้องฉันเห็นไหม คาเขาขุ่นยังกับคาแมงน่ะ หนีเถอะท่านยาย
มณฑา อื้อ แหม คกใจ ท่านตานตะก็
สามนต์ เอ็บ แหมคกใจ อย่าทำเสียงดังโดยไม่มีคำเหตุอย่างนี้สิจะ โช้ ขวัญของฉัน
มันไปอยู่บนยอดไม้โน้นน่ะ
มณฑา พระเนตรขาวไม่เข้าเรื่อง ไม่เห็นจะนำคกพระทัยเฉยเพคะ ทอดพระเนตรซีเพคะ
เขามาคนเดียว พวกเราซีต่งแน่นไปหมด กตัญญูทำไม
สามนต์ จริงซีนะท่านยาย เขามาคนเดียว

ร้องเพลงขอมกล่อมลูกชั้นเดียว

คิดได้ไฟร้มาคนเดียว ถึงรบรบขับเคี่ยวพอต่อสู้
(ลูกชั้น) จึ่งร้องเรียกเด่นอย่าหนี (กลับนั่งเตียง) แดงนังดูทองที่กิริยา

ร่ำร้อง

เมื่อนั้น
เส้แสร้งแสดังก่ดาววาจา
จกั้มเกล้าเควพอภิวาท
นายเราให้มาว่าโดยดี

พระวิษณุกรรมแกดักกล้า
เหวี่ยงเหวี่ยงพระยาเจ้าธานี
คอยจัดทัพรับราชดำรัส
แล้วคลี่ราชสารออกอ่านไป

ร้องเพลงเอกบท

ในตำราว่าองค์พระทรงเดช มงกุฎเกศักรัตน์เป็นใหญ่

— ปู่พาทรัพย์รับและคลอเบา ๆ —

อ่าน

ยกทัพมาประชิดติดเวียงชัย
ให้พระยาสามนต์คนดี

มิใช่จะณรงค์สงคราม
มาดัดคฤหิณในสนาม

เจรจา

สามนต์ ตายละ มาทำให้ฉันออกไปดัดเองเสียหรือ

— วิษณุกรรมถลึงตา ท้าวสามนต์เมินหน้ —

วิษณุกรรม

จะได้มีเกียรติยศปรากฏนาม
แม้เราแพ้แก่ท่านในการเด่น
เราชนะจะริบไม่ละวาง

ให้ข้าพราหมณ์ราชครูตบเป็นกลาง
จะยอมเป็นเมืองขึ้นไม่ขัดขวาง
ถ้าอสูรศักดิ์ท่านนางเป็นของเรา

เจรจา

สามนต์ แหม อ้ายข้อที่ว่านั้นะ มันไม่หนักมือไปหน่อยหรือจะ แะะ ๆ ๆ

มณฑา

ประเดี้ยวเถอะ ท่านคานี้ ห่วงนางเด็ก ๆ นึกหรือ

วิษณุกรรม

ในฉันทันมือออกมาเด่นคดี

จะเข้าดักกรงไกรเอาไฟเผา

เจรจา

สามนต์ เร็ว เสนา ไฟไหม้ ขนของเร็ว

เสนา ๒

ยัง ยังพะยะค่ะ

สามนต์

จริงดิ้นะ ข้าเผดอไป

วิษณุกรรม

ท้าวสามนต์แม่นรื้อยาตบเบา

จะรอดควายตายเปล่าทั้งพารา

ร้องรำ

เมื่อนั้น

ท้าวสามนต์ควงตัวพรหมกัณหา

ทำหน้าเซียวเหลียวดูนางมณฑา

หุดาบ้องแบวเหมือนแมวคราว

ร้องเรียกเมื่อยาช่วยพิศด้วยชี

ต้นตึกคกประหม่าคาขาว

นางมณฑา ช่วยอะไรเพคะ

ความกลัวตัวฉันอยู่ท้าวท้าว

มันให้หนาวสะท้านรำคาญใจ

นางมณฑา บอกเขาเลยท่านดาว่าเราสู้

แล้วคิดว่าหากเซยของเรา

จะตึกตึกคกค่อเห็นพอได้

นางมณฑา ท่านดา ลูกเซยของเราอยู่อีกตั้งหกคนจะกลัวอะไร

(ทอด) ลูกขยันหมั่นขยันร้องตอบไป

เราไม่หวาดหวั่นพรหมพริ้ง

เจรจา

สามนต์ นี่แน่ท่านเฮีย เรานะไม่กลัวท่านหรือก ถึงตัวเราจะแก่เฒ่า เรายังมีลูกเซยอีกตั้งหกคนที่จะต้องสู้กับท่าน แหม เห็นว่าแก่ระก้อ ขู่เดียวใหญ่ที่เดียว จะรีบโน่นรีบนี้ จะเอาไฟเผาเมืองเสียอีกด้วยแน่ ท่านจงกลับออกไปบอกนายท่านนะ บ่าย ๆ เราจะออกไปที่สนามคด

วิษณุกรรม พุดให้จริงนะท่านท้าวสามนต์

สามนต์ อ๊ะ จริงขึ้นะ เราเป็นกษัตริย์ พุดออกไปแล้วย่อมไม่คืนคำ จริงไหม ออเริญ

ออเริญ จริงซี พะยะคะ แหม ข้าคักนี้ถูกรวนัก

สามนต์ เอาละ ท่านออกไปได้ เวลาบ่ายเราจะพบกับท่าน

วิษณุกรรม แน่นะ เราจะได้ไปทูลเจ้านายของเรา แหม เก่งจริงนะท่านท้าวสามนต์

(หัวเราะเยาะ)

ร้องรำ (ต่อ)

ลูกขนนย่นย่นร้องตอบไป
ท่านจงกลับออกไปบอกนาย
พระแกตั้งอดโบงโง่ง

เราไม่หวาดหวั่นพรันพรัง
ผิดพอตรวนบ้ายดักหน้อยหนึ่ง
ตงบั้งขิงไวเหมือนไม้กั่ว

ร้องเพลงสาริกาแก้ว (รวม ๒ คำ)

เหมือน
นี่แน่ท้าวสามนค้คนเมามัว
พูดมากปากกตั่วแต่ตาขาว
จะให้หกเซยค้คตัพนั้น
แม้ไม่ออกไปส่งนามตามกำหนด
ท่านท้าวสามนค้อย่าคั้นคำพูดนะ
แกตั้งขุด้ำทับกำขับกำชา

วิษณุกรรม

พระวิษณุกรรมกัณฑ์
ใจคอพอค้อยงชั่วครั้น
เนื้อเทท้าวค้กตั่วจนค้คตั่ว
ว่าให้แม่นมันเหมือนค้คตั่ว
มิรีบตูกเมี่ยมค้คตั่ว
แล้วเทวารับกลับไปค้คตั่ว

— ปี่พาทย์ทำเพลงค้คตั่วเข้าม่าน —

— พระวิษณุกรรมเข้าโรง —

ร้องเพลงจันทรายอ้อย

เหมือน
ครัดค้คตั่วค้คตั่วค้คตั่ว

ท้าวสามนค้คตั่วค้คตั่วค้คตั่ว
จกเร่งไปตามเซยค้คตั่วค้คตั่ว

— เสนาถวายเป็นค้คตั่วค้คตั่วค้คตั่ว —

เจรจา

สามนค้

ไปเร็ว ๆ เชี่ยวนะ เอ้อ ท่านยาย ชั่วค้คตั่วค้คตั่วค้คตั่วค้คตั่ว
เปิดไฟเวค้คตั่วค้คตั่ว

— หกเซยออกประค้คตั่วค้คตั่วค้คตั่ว —

ร้องเพลงตุ๊กตา

เมื่อนน	หกเซยหวาดหวั่นพรนหนักหนา
รูดักห้อมด้อมพารา	จามาเฝ้าพระภูวไนย
— หกเซยชนเวทบน —	
ดับไฟเวทีล่าง	

ร้องเพลงสืบทชนเดียว

เมื่อนน	ท้าวสามนคียมแย้มแจ่มได้
ตรัดแก้เซยขวัญทันใด	จงชยช่วยชกนกร
ชาคักมาทำพณคัก	เอารานเป็นเคิมพันไม่ผันผอน
หากเราแพ้แก่เหล่าคักกร	เขาจะคือนเป็นเซดยทงเวียงชย
เจ้าหนุ่มแน่นชวยพ้อออกคอคัก	แก้บรูไวให้ได้
เหมือนชวยยกหน้าพ้อตาไว	อย่าให้อภัยคอคอย

ร้องร่าย

เมื่อนน	หกเซยคิตพรนขวัญหาย
มีรุตทากระไรให้อุ่นววย	เห็ดยวช้ายเห็ดยวชวดาคูตากัน
จำเป็นจำรับวาจา	ถูกระชออาดำพระอย่าพรัน
ว่าพลางทางถววยบังคมคัก	จรรจกถับมาหาเมียรัก ๆ

— ปี่พาทย์ทำเพลงเสมอ —

— หกเซยลงเวทีล่าง แล้วเข้าโรงทางประคูล้าย —

ปีตม่าน
จบองค์ที่ ๑

องก์ที่ ๒ หกเชยต์คดี

ฉาก : พลับพลาสูงริมสนามชัย

สมมติเป็นเวลากลางวัน

— พระอินทร์ประทับในพลับพลาด้านขวาเวที —

— ปี่พาทย์ทำเพลงขึ้นพลับพลา —

เปิดม่าน

— ท้าวสามนต์ นางมณฑา และทกนางออกพลับพลาสูง —

— มีเสนาและนางกำนัลหมอบเฝ้า —

ร้องเพลงขึ้นพลับพลา

ครนถึงจงชนบนพดบพดา

ทงจิตตามเหตัมคักคิ

ท้าวสามนต์นั่งอิงพิงพนัถ

อกใจทักทักครันคร้าม

— เหล่าประชาชนออกเวทีล่างมาดูคดี —

ร้องร่าย

ไพร่ฟ้ามาดูคดี

คืบคั่งทงททองธนาม

ตำรวจในได้บุกคุกคาม

ห้ามปรามคนยืนหน้าพดบพดา

— หกเชยขึ้นมาออกเวทีบน —

หกเชยขึ้นมาออกยืนที่

เห็นไพร่จับแน่นหนา

ต่างคนคิดพริ้งพริ้ววิญญาณ์

ชักม้าเกาะกระประทะกัน

เมื่อนั้น
เห็นหกเขยมาคักคัพพัน
ทรงม้าวดาหกผกโผน
ร้องดำทับทึงหกลให้ตกใจ
(ทอด) หน้าตาจุมุกหุดชอบกอด

อัมรินทร์ขึ้นภพสัตว์ดวงดวรงค์
ถึงจากสุวรรณผดบัปผาไชย
กระต๊อบโกถนแกดงขับเข้ามาโกถ
พอกันหรือไรจะสู้เรา
ช่างเหมือนกันทุกคนเจียวหนอเจ้า

เจรจา

พระอินทร์ อ้อ ท่านทงหกนั้นหรือ ที่จะมาคักคัพพันเมืองกับเรา
เขยทั้ง ๖ คว๊าบ (หา) คว๊าบ
พระอินทร์ เออ ท่านพอกันพูดเสียงชอบกอดแฮะ เออ แล้วพอกท่านทงหกนั้น เป็นลูกเต้า
เหล่าใครไม่ทราบ
เขยใหญ่ พอกเรานะหรือ บัทโ้ ไม่รู้จักอะไร นี่ละลูกเขยท่านท้าวสามนต์ละ
พระอินทร์ หา ไหน พุดใหม่ซี
เขยใหญ่ ลูกเขยท่านท้าวสามนต์ ไม่รู้เรื่องอีกหรือ
พระอินทร์ บัทโ้ ก็ะพุดให้มันฟังง่าย ๆ หน้อยก็ไม่ได้
เขยใหญ่ (บ่น) พุดได้อย่างนี้ยังไม่ดีหรือ บอกว่าลูกเขยท้าวสามนต์ยังไม่เข้าใจอีกหรือ
หุไม่ตัวเอง
พระอินทร์ เอาละเข้าใจแล้ว (มองดูหกเขยอย่างพิจารณา) เออ ไหน ขอดูหน้าให้ถนัด
หน้อยซี เอ๊ะ นี่จุมุกไปถูกระไรมาละ หา ๆ ๆ
เขยใหญ่ ที่ตั้งแยะไม่ยักคุด มาดูจุมุกได้ จุมุกนั้นหรือ อ้า อ้า เมื่อคราว อ้าที่เรากับ
พอกน้อง ๆ ทงหกคนนั้นออกไปหาปลา ระหว่งที่เราดำงหาปลาอยู่ หาไป
หาไป อ้ายปลาบักเบ้าตัวหนึ่งมันมาจากไหนไม่รู้ มันจับเอาจุมุกเข้าให้ แฮ่ ๆ
เคยเป็นยังงเคย
พระอินทร์ โ้เอ้ย น่าสงสาร อ้อ แล้วพอกคนนั้นละ ถูกระไร

เขยรอง เรามีน้าที่เป็นผู้วางเบ็ดใจล่ะ
 พระอินทร์ หา
 เขยรอง วางเบ็ด รู้จักเบ็ดไหมล่ะ
 พระอินทร์ อ้อ เอาเบ็ดไปด้อปลา
 เขยรอง ไม่ใช่ เบ็ดตัวงอๆ หนึ่งอย่างนั้นะ ใจ ไม่รู้จักเบ็ด
 พระอินทร์ อ้อ เบ็ด เอ ก็พูดให้มันชัดๆ หน่อยซี แล้วทำไม
 เขยรอง ก็ตอนที่เรากำลังวางเบ็ดอยู่นั้น อ้ายเบ็ดเจ้ากรรมที่เราวางไว้นั้นมันกลับมาเกี่ยว
 มับเอาที่จมูกเราเอง แอ่ๆ ๆ ๆ
 พระอินทร์ นั่นแหละเวรกรรม เอ แล้วพวกมันล่ะ
 เขยสาม เราก็บ้างๆ อีกสักคน เป็นคนลงดำด้นปลา ดำไปๆ ไปชนเอาหินใต้โคกร
 ใต้น้ำเข้า แหม มันบาดบับเดียว หายไปเลย ตูซี ทุกคนเลย เห็นไหม
 พระอินทร์ เอาละ เออ อ้าว เอ๊ะ แล้วที่นั่นล่ะ
 เขยใหญ่ เอาอีกแล้ว
 พระอินทร์ (ดูหกเขยทุกคน) เอ เหมือนกันทุกคนเลย หายไปไหนล่ะ
 เขยใหญ่ (บ้อง) แหมขอบถามซอกแซกเสียจริงๆ (พูดกับพระอินทร์) ที่ที่เราแหวง
 หนักเมื่อคราวที่พวกเราออกไปหาเนื้อกันโน่นไป เจอเอาอ้ายผีโสมดเข้า
 แหม มันจับเข้าให้ขาดวันหมดทุกคน (โมหะ) มีอะไรถามอีกไหมล่ะ ไม่รู้
 เอาเรื่องอะไรมาถาม
 พระอินทร์ อะๆๆ ทำเป็นใจน้อยไปได้ นี่ท่าน การตัดคัพพนั้นนะเป็นการดีเอาบ้านเขาเมือง
 กันเที่ยวมา เชื่อว่าฝีมือของท่านทั้งหกนั้นคงจะเป็นเลิศและเด็ดสุดรกรักมาตั้งแต่
 ชั้้นะ
 เขยใหญ่ (แหงนหน้าไปมองทกธิดา) นี่ท่านอย่ามัวเยาะเย้ยเราเลย เสียเวลาเปล่าๆ
 พูดแล้วจะว่าคุย เดียวท่านก็จะรู้หรือกว่า พวกเราทั้งหกนั้นะ แน่แค่ไหน
 พระอินทร์ แล้วก็อย่ารีบหนีกันไปเสียก่อนล่ะ กัดว่าจะไปไม่ได้ไม่ก็พลอง
 เขยรอง ฮ้า ยานานาๆ จะบอกให้ อย่าดูถูก นี่ดูฝีมือเดี่ยบบ้าง (ทำท่า) แน่ เป็นใจ
 พระอินทร์ เอาละ เห็นท่าดี

ร้องรำ (ต่อ)

หน้าคาจุมุกหูชอุบถ
เห็นจะคัทยาาคตุถาคเถา
เร่งมาคัคคัตุคคัคคัค
ว่าพดางชักม้าเป็นท่าที่

ช่างเหมือนกันทุกคนเจียวหนอเจ้า
เป็นตุกเต่าเผ่าพงศ์วงศ์ผู้
ให้ถ่าต้อเพื่องฟุ้งทงกรุงศรี
แล้วเคาะคัคคัคไปมิได้ช้า

เมื่อนั้น
เขามือชนช่วยรับแล้วหัดบาคา
ค่างเข้าคตุมบอบนร้อนคัค
ทำพยศัหันเหียนเวียนววก
บ้างเคาะคัคคัคคัคไปเป็นวา
อาชาพาโผนโศนกำแพง
คัคคัคคัคคัคคัคคัคคัคคัค
คัคคัคคัคคัคคัคคัคคัคคัค

หกเขยตระหนกคกประหม่า
คนฮ่าให้ถั่นนึ่งงนังก
พาชชุตมุนมุ่นหมก
พดัดคกตลงมาชาแพลง
เหตยวคตุกรรยาแฉ้วมแห่ง
ถั่นแรงร้องโยคนให้เกรี้ยว
คตุคคว่าถ่ายถ้อยถ้อยถ้อยถ้อย
ได้แต่เหตยวคตถนถนถนถน

— ปู่พาทย์ทำเพลงแทงวิไล —

— คัคคัคคัคคัคคัคคัคคัคคัค —

— หกเขยเข้าคัคคัคคัคคัคคัคคัคคัคคัค —

เจรจาแทรกในเพลง

สามนต์

นั่น น่านๆ ยังงั้นชู้ตูกพ่อ เอ้อ ระวังให้คัคคัคคัค อย่าให้พลาดได้ เอ นันรับให้แม่น
หน้อยตูก อย่าให้เสียชู้ตูกพ่อ น่านๆ ยังงั้น อ้าว แล้วกัน บัทโซ เร้วชู้ จ้า
สอนไม่รู้จักจำ คูนันชู้ ทำที่สอนให้ไว้ละ แน่ ยังจะมีวเชออีก บัทโซ

เขยใหญ่

โซ่ พ่อ มั่นหมดแรงแฉ้วนพ่อก็

สามนต์

เออน่า แข็งใจเข้าอีกหน้อยเออะน่า ว่าแล้วกันซี้ จะให้เขารีบเมืองหรืออย่างไร
ดูที่หรือท่านยาย จะทำอย่างไรกันนี้ มันทำงานหน้าแล้วใหม่ละ ดูซี้ จะไม่สู้เขา
ง่าย ๆ เดี๋ยวยังน้แหละ (หันมาทางทกนาง) เออ พวกเจ้าก็มัวแต่นั่งท้าวแซน
แอนหยดอยู่นั้นแหละ จะเป็นข้าเขาแล้วไม่รู้ดีชั่ว ยังจะเฉยอยู่อีก ทำไมไม่ช่วย
กันเตือนผิวเจ้าเข้าละ เออน่า คายแล้ว นี่ฉันจะทำอย่างไรดีละ ที่นี้ โช้ เออ ๆ ๆ

ร้องเพลงเขย

เมื่อนน

ร้องท้าวว่าเหวี่ยงเขยคนดี
อย่างไรนั้นกตอกคอทำท้อแท้
จะได้รีบเขตรชนันต์ดังัญญา

จึงองค์อมรินทร์เรืองศรี

ทำไมไม่เตาะคลัดไค้มา
จะยอมแพ้หรือไรให้เร่งว่า
เอาตัวพ่อตาเป็นข้าไท

ร้องรำย

เมื่อนน

เข้าซอณคฤพัถวันกันไป
อาชาคืนแตกแหกกระแสง
เรียกบ่าวฉมิงำชอนักิน
โกธยัยมเยอนแฉวเคื่อนชา
ยกมือชนค่านับรับแพ

เมื่อนน

เข้ามาใกล้แฉวว่าท้าวสามนต์

หกเขยตัวฉันทวันไหว

พลัดไพล่ไม่ชนมาพันดิน
แต่เหินยวเหินยวเรียวแรงก็สุดฉันท
กัมหนาคูคินไม่เหลียวแด
ตอบคำอยู่ในคอกพูค้อแอ
ตามแต่จะเมคตาเข้าทุกคน
พระอินทร์ขับอาชาม้าคัน
เขยทงหกคนก็แพเรา

หกเขย

จะ—แพ (พระอินทร์กระทั้งไม่คลัดกับพัน หกเขยตกใจเข้าโรง พระอินทร์
หันไปทางท้าวสามนต์)

(ทอด) ยังผิวถูกดำวน้อยนอยอยู่ไหน

จะแก้มือหรือไม่อย่างไรเล่า

ເຈຣຈາ

พระอินทร์ จะว่าอย่างไรท่านท้าวสามนต์ บदनเขยทองหกคนก่ดคิดแพเราแล้ว ท่านจะว่า
อย่างไร ผมนิดๆ กว้านไม่มีอีกแล้วหรือท่าน

สามนต์ อ้า อ้า ๆ ไม่มีแล้ว ไม่รู้จะหาใครมาสู้ท่านอีกแล้ว

พระอินทร์ อ้า ไม่จริงหรอก คงจะมีผู้หนึ่งผู้ใดคิดได้ตกว่านอก ไช้ไหม?

สามนต์ อ้า อ้า อย่างนี้ก็เลยท่าน ฉันมองไม่เห็นเลยว่าจะมีใครทรมานฉันเหมือนท่านอีก

พระอินทร์ ดิแก้ว ท่านท้าวถ้ำมนต์ เขยของท่านนะมิกคนท่านหรือ

สามนต์ จะ มีแทนเอง ทำไมหรือท่าน

พระอินทร์ แดงถูกตำรวจท่านดะมิกคน

สามนต์ ข้า ถูกสาวเราม่ เดียวก่อน ข้า หนึ่ง สอง สาม ข้า เอ ท่านยายมกคนละ
ถูกสาวเรา หา

มณฑา พุทโธพุตถัง อนิจจังเยย ลูกของตัวเองก็ไม่ว่ามีเท่าไร อีกหนอย ก็คงไม่รู้
หรือกว่า เมียท่านตานะยังอยู่หรือเปล่า มีอยเจ็ดคนเจาคะ

สามนต์ เฮอ จิง มื่อยุเจ็ดคนดวยกน

พระอินทร์ ท่านมีลูกสาวอยู่เจ็ดคน แต่เขยของท่านมาคัดกับเราครึ่งนหกคน เช แดวเขย
อีกคนไปอยู่เสียที่ไหน ให้เรารีบเมืองหรือยัง

สามนต์ โห้ เดียวกัอนขั้ท่าน ใจเย็น ๆ น้า

พระอินทร์ ตัดแว้ เราจะให้โอกาสท่านแก้ตัวอีกที ให้ท่านหาคนมาตัดคดกับเราอีกครั้งหนึ่ง มิฉะนั้น เราจะริบเขาเมืองเดีย

รื่องร้าย (ต่อ)

ยังผลุดกต่างน้อยน้อยไหน
อย่ามฉงปรารภชบเซา

จะแก้มือหรือไม่อย่างไรเล่า
ไม่ดูเราแล้วหรือจะไต่ริม

เมื่อนั้น
พิไรว่าไศกาจนดาถิบ
นั่งกมหนานกครกไคร
จะแต่งให้ไปตักพารา

ท้าวสามนต์เสียใจไม่ได้ถิบ
แต่อบอิบออยดา
มันก็ยังแต่ไ้เงาะป่า
น้ำหนาไหนจะคักคักเป็น

ร้องเพลงบ่าบ่น

จะได้ใครดั้นออกค่อตู่
ไศกาจนเล็ดดาจะกระเด็น
ตุกรู่ม่มท่เหี้ยมเหี้ยน
ถันดักไม่เป็นดัมประดัก

— โอค —

ร้องเพลงกล่อมนารี

เมื่อนั้น
เห็นพระองค์ทรงโคกโคกัก

นวดนางมณฑาทมเหล็ด
เทวทูตไปดั่งใจบอง

พูด

พระผ่านเกล้า
เออช่างถันดักไม่ดริตรอง
ขอบใจไพร่เราถ่าถ้อย
เมย์เห็นว่าเงาะนมความรู
เพื่อนพานถักตัวไม่ถักใคร
เห็นจะรุ่งเรืองอิทธิฤทธา
แต่ก่อนผ่านเกล้าเฝ้าขงโกรท
แม่นเงาะรับผจญเห็นพันชาย

อย่าซบเซาทุกขทนม่นหมอง
จงฟังน้องซงจิตคักคูก
ให้แต่งลูกเขยน้อยออกค่อตู่
พระอย่าได้ลบหลู่ว่าชั่วช้า
น้ำใจในคอนนั้นแกดักถ่า
จงหาเนอหาปดาได้มากมาย
จงไปง้อขอโทษเสียให้หาย
ดร้ายจะได้เวียงชัยคิน

ร้องเพลงโยนดาบ

เมื่อนั้น
จึงระงับดบไศกกถากถัน

ท้าวสามนต์ฟังถ้อยค่อยแซมขัน
พดางดุกขนิยน์แฉ้วร้องไป

พูด

ดูราชาศึกจงตก่อน
อันผู้ถูกตัวน้อยของเราไซ้
แต่ใจของอาทนายาคอย
ถ้าเพียงพลาชาแพทองเจ็ดคน

ข้าขอผิดผ่อนแก้ตัวใหม่
เป็นเงาะป่าบ้าไม้ทรพด
จะตองให้ออกสู้ตูดักหน
มันกจนแล้วพ่อไม่ขอตัว

ร้องเพลงสมิงทองมอญ

เมื่อนั้น
แกดังทำร้องว่าให้น่ากลัว
จรวบเอาข้าวของในท้องคลัง
วันนั้นขอทุเถาเราจะด

สหัสันนไต่ยนกยมหัว
แม่มิมาแก้ตัวไม่ตะด
อังกทงถูกเมยเดี่ยวให้หมด
แล้วอย่าปดกันหนาทั่วสามนค

ร้องรำย

เมื่อนั้น
เราได้ให้ทานบาคาคบน (ลูกย่น)
ว่าพดางทางขวนมเหต
ดงจากที่ประทับพิลปด

ทั่วสามนคคอบความตามขัดด้น
เป็นคนมิให้เสียวาจา
ทงกานดชนทถวนหน้า
ไคคดาคันเข้าพระบุรี ฯ

— ป้าพาทย์ทำเพลงเชิด —

ปิดม่าน

จบองค์ที่ ๒

องค์ที่ ๓ มณฑลางกระท่อม

ฉาก : กระท่อมปลายนา

สมมติเป็นเวลากลางวัน

— ป้าพาทย์ทำเพลงเร็ว —

— นางมณฑา พร้อมด้วยนางกำนัล ราวอกเวทีล่าง —

ร้องเพลงสาริกาเขมร

เมื่อนั้น	นวดนางมณฑาทมเหสี
พร้อมด้นนงกำนัลนารี	มายังที่กระท่อมปลายนา

— ป้าพาทย์รับ —

เปิดม่าน

— เจ้าเงาะกับนางรจนากำลังสารวณทำไร่อยู่ —

— นางมณฑา กับ กำนัล ราวชั้นเวทีบน —

ร้องร่าย

ครันถึงจึ่งหยุดอยู่แต่ไถด	ร้องเรียกถูกสายใจเด่นหา
เหตุไรไม่ชวนพระมารดา	รจนาไปไหนจะไครรู้

— นางมณฑาให้กำนัลร้องเรียก ติดตลก มีเสียงสุนัขเห่า —

เมื่อนั้น
เจ้าเงาะย่นพยับร้องดู

รจนาออกไปทำไร่อยู่
ปลุกถั่วพุ่มผักเพงแดงร้าน

— นางมณฑารักรังเรียกรจนา —

แว่วเสียงตำเนียงชนนี้
(ครวญ) นางดีใจไปรั้มมัทนนาน

มาร้องเรียกอยู่ที่ประตูบ้าน
กราบกับบทมมดัยแล้วไคกา (ทวน)

— โอตเอม —

ร้องร้าย

แล้วทูลเชิญเสด็จชนนี้
มดักไห่ไล่หัดเจ้าเงาะมา

เข้าไปในที่เคหา
ให้กราบกรานมารดาทันใด

ร้องเพลงเขมรไล่ควาย

เมื่อนั้น
เฝ้าแต่แถมมาแต่ไป
นัยยงยงมองดูแล้วปล้ำ
ราวกับจะรับคึดตมภาร

เจ้าเงาะทำเหมือนถวายนคัวใหม่
ไม่เข้าใจบนอบหมอบกราน
พนมมือเมืงหน้าท่าแบกขวาน
พังพาบกราบกรานท่านแม่ยาย

ร้องร้าย

แล้วดุกมาหาครดคำหมาก
รจนาว่าไยเบื้อจะตาย

ไม่พบสักเจ้ากรรมใครทำหาย
ช่างไม่อายสาวสรค์ก้านัดใน

ร้องเพลงมอญล่องเรือ

เมื่อนั้น
นิจจาเจ้าจากแม่มาอยู่ไทด

นวดนางมณฑาจึงปราศรัย
ยากเย็นเชิญใจถึงเพียงนี้

ผิรุปรูปรูมเป็นหนักหนา
เข้าดูหลังดูหน้าด้วยปรานี

พักตราด้อยเศร้าสดศรี
เทวกรรมคว่ำรำไศกา

— ใด —

ร้องรำ

ครันต่างกันแดงจิ้งจกเหตุ
แต่เฝ้าเร้ารบบมารดา

บัดนี้บุตรจะห้อยหา
ให้ออกมาแจ้งความแก่ทรมวย

พูด

เจ้ากรูอยู่แต่ดินะดู
ชนพนันคักเอาเวียงชัย
ท้าวให้ไอ้เขยทั้งหกคน
พระบิดาทูกร้อนลงนอนเช้า
จะผินหน้าฟังใครไม่ได้แล้ว
เจ้าช่วยวอนว่าแก้ดำนี้
ขอพึ่งไบบุญของเจ้าเงาะ
เจ้าอย่าเคืองขัดคัตตาด้วย

เขาดูถูกมาด้อมกรงใหญ่
หมายใจจะรีบบุรีเรา
ออกประจัญต์คักแพ้เขา
เจียบเหงาไปสิ้นทั้งธานี
เห็นแต่ถูกแกว่งต้องศรี
เชิญไปคักค้อย่าน้อยใจ
อนเคราะห์หูกูเมืองไว้ให้ได้
ทำคุณแม่ไว้เกิดดูน้อย

ร้องรำ

เมื่อนั้น
ส่งดามารดานาคาย้อย

รจนางพ่างเกล้าเศร้าด้อย
นางพลอยไศกศัลย์พันทิว

ร้องเพลงปราสาททอง

เขากราบบาทถัสดาแล้วว่าวอน พระมารดรอดดำห่มมาถึง
พ่อโปรดเมตตาปรานี ช่วยกับบุรีให้พันภัย

— ปี่พาทย์รับและคลอเบา ๆ —

พูด

จงถอดเงาเสียเถิดนะทูนหัว
จนตกไว้ได้ยากลำบากใจ
พระแม่มาก็ไม่ทักแต่ตั้งคำ
ไม่เห็นทุกขบ้างเลยแถมเฉยเชื่อน
อันความทุกข์ครองนี้แม่นมิช่วย

จะซ่อนเนื้อซ่อนตัวไปถึงไหน
ข้างกระไรไม่คิดแถมบังเบือน
ตั้งแต่ทำอะไรโหดเหี้ยม
ดูเหมือนไม่มีจิตคิดเมตตา
เมื่อยจะยอมมอดม้วยดังขาร์

ร้องเพลงปราสาททอง (ต่อ)

ว่าพลงนางทรงไศกา

ปิ่นว่าชั่วนี้จะบรรลย์

— อด —

ร้องเพลงทองย่อน (รวบ)

เมื่อนั้น
ส่งสารรจนายาใจ
แต่คิดแค้นแม่ยายกับพ่อตา
ถ้าแม่นไม่จงน้อต่อคุณ

เจ้าเงาะพังเมียเสียไม่ได้
ร้องไห้จนว่าน่าเอ็นดู
จะทรมานเสียก่อนให้อ่อนหู
จะทำเชิงเฉยอยู่ให้ช้านาน

ร้องร้าย

แต่ฉนั้นหันหลังให้แม่ยาย
กระดิกเท้าทำเป็นตำราญ

หยิบกระบวยมาคั่งนั่งดาน
ใครว่าชานอย่างไรไม่นำพา

เจรจา

มณฑา

โธ่ พ่อเงาะถูกรักของแม่ ลูกไม่ส่งสารแม่บ้างหรือ แม่น่ะอดคำหยาบหน้ามา
จนง้อจนถึงนี้ ดูทำเหมือนไม่เอาใจได้ ทุกขคราวนี้นะเป็นทุกข์ใหญ่
ถูกรัก แม่กับพ่อนะไม่เห็นใครพอที่จะพึงพิงเท่าลูกเงาะ เอ๊ย อ้า พ่อเงาะ
โธ่ คนดี คนดีของแม่ ช่วยกันหาไว้สักคราวเถอะนะ ไม่เห็นกับพ่อก็เห็น
กับแม่เถอะนะ

เจ้าเงาะ

เงาะนี่คือปีศาจอุบาทว์ร้าย

มณฑา

ว้าย ตาเถรหน้าเงาะเงาะพูดได้ อู๊ยจริง ๆ นะแหละ ดูรจนา นี่ใครเป็นคน
ตั้งคนสอนให้เจ้าเงาะพูดนะ ลูกหรือ

รจนา

เปล่าหรือกเพคะ เงาะของตูกพูดได้มานานแล้วเพคะ

มณฑา

อ้อ ยั้งหรือ อู๊ยตาย แม่ไม่ยักรู้ อี ๆ ๆ เงาะพูดได้ เดี๋ยวก็โพเราะ
เอาตูก พูดไป แม่จะตั้งใจฟัง ตายตาย แหม น่ารักจังเลย จริงไหมวะ
อีนางเด็ก ๆ (จริงพคะ) เอาพูดไปซิตูก พูดไป พูดไปเถอะ แม่จะฟัง
อ้อ นี่อยู่กับตูกมีพูดจ้อทุกวันหรือรจนา (เพคะ) เอาพูดซิตูก ทำไมไม่พูด
ละ แม่จะฟัง

เจ้าเงาะ

ก็ห่มอมแม่หยุดเดียวที่ซัพะยะคะ ข้าจะได้พูด

มณฑา

อู๊ย ตายตาย ตูกเป็นด้วย เอ้า เอาเถอะ แม่หยุดละ โถ คนดีของแม่
น่ารักจริง

เจ้าเงาะ

(พูด) เงาะนี่คือปีศาจอุบาทว์ร้าย

มากด้นกตายสัตว์เดรัจฉานเห็นเกินหน้า

จะดอดดวงให้หลงอย่างงกา

ตูกกตัวพระบิดาจะฆ่าแกง

ท่านคิดแบายดเป็นกตใน

แต่หนหลังอย่างไรพระยอมแฉ้ง

ใช้ตูกจะรังเกียจเด็ดแวง

พระมารดาอย่างระแวงฤทัยนัก

อันท่านหกเขยยอมเคยคิด

ออกต่อตึงยังแพ้แก่ข้าศึก

นับประสาหน้าเงาะนี่เห็นดัก

จะฟังพಾಯ่านักให้บ่่วยการ

แต่ฐะของข้าหาได้ปาก

แสนยากก็ไม่มีใครส่งสาร

เพ่งเห็นว่าชนนินไปรดปราน

อุตดำห้มาถึงบ้านข้าขอบใจ ฯ

เงาะ

มณฑา

วู๊ย ตูว์พูดออกดอด ๆ มีทั้งอันทั้งออกดัดพ้อค่อว่าสารพัน โห้ พ่อเงาะ
ตูกรักของแม่ เจ้าจะประชดประชันไปถึงไหน เอาเถอะนะตูกเฮีย อันความ
ผิดต่าง ๆ ที่พ่อเถาะแม่เคยทำไปนะ แม่ขอโทษหมดทุกอย่าง เวदानพระบิดา

ก็ตื่นเคืองระทางไม้ถ่อดำ นึกว่าเอ็นดูช่วยกู้พาราไว้ด้กักรั้งเถอะตุก อย่าได้
พันผูกคิดพยายาพามาตร้ายไปเลย ไซ้ ตุกเอ๋ย แม่เห็นอยู่แต่เจ้าเพียงคนเดียว
ที่จะช่วยได้ ช่วยแม่ด้กักรั้งเถอะตุก (เจ้าเงาะทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้) ไซ้ คูนี
ตุกรจนา แม่จะจนปัญญาเดียวแล้ว ตุกช่วยวอนพ่อเงาะแทนแม่ที่เถอะ ถ้า
พ่อเงาะไม่ช่วยตะกั เขาริบเราหมดเนื้อหมดตัวกันครวณตะ

ร้องเพลงตะนาวแปลง

ไอ้อนิจจาพระตำมี้ ไม่ปรานีน้องจริงนึ่งเดียวได้

— ปู่พาทยรับและคลอเบา ๆ —

พูด

ควรหรือมาดัดดัดคัคอาศัย	ช่างกระไรไม่คิดดักนิตเคย
ทุกขของมารดาเหมือนทุกขตัว	จะผินหน้าพิงผวกก็เชื่อนเคย
ดัดแต่ทำเปด้าเปด้าให้เขาเย้ย	อกเอ๋ยจะอยู่ไปไยมี
เดียวแรงวอนแล้ววอนเด้า	แม่นพ่อเจ้าไม่โปรดเกศ

ร้องเพลงตะนาวแปลง (ต่อ)

น้องจะตาอาตัญญูเดียววนั้น เทวดั้ทรวงเขารำไร

— โอ้ด —

ร้องเพลงพม่าเห่

เมื่อนั้น	เจ้าเงาะทุกขร้อนถอนใจใหญ่
กตัญเฝ้ายจะอาตัญญุบรดิย	จึงโถมเด้าเอาใจไปมา
อย่ากันแค้นเจ้าหัวหมองเดยน้องรัก	ไว้พนักงานพิจะอาต่า
ออกคัคคัพพันนังตัญญา	มิให้เสียพาราบัจจามิตร

ร้องรำ

แคว้นหน้ามาทูลชนนี้ ไซ้ถูกนี้จะแก้งเบือนบิด
แต่หากคนจนเป็นพนักคิด เครื่องทรงแต่ถักนิตไม่มีมา

เจรจา

มณฑา

อู๋ย ไม่เป็นไรลูก เรื่องเครื่องคันเครื่องทรงจะต้องไปวิตกอะไร ของของเรา
ที่ในพระคลังก็มีออกมากมาย รอบระเดียวนะถูกรัก แม่จะให้นางกำนัลไปเบิก
มาให้ (หันมาส่งนางกำนัล) นี่ นางเด็ก ๆ จงรีบเข้าไปในวังเดี๋ยวนี้ละ
เข้าไปบอกท่านตาของข้า ว่าพ่อเงาะตกตงจะคักคักแล้ว แต่ยั้งขาดเครื่องทรง
อย่างกษัตริย์ ให้รีบจัดตั้งออกมาเดี๋ยวนี้แหละ เร็ว ๆ นะวะ (เพคะ)

— ปู่พาทยทำเพลงขับ —

— นางกำนัลรับคำสั่งแล้วเข้าโรงทางหลับขวา —

มณฑา

อู๋ย พ่อเงาะถูกรักของแม่ เห็นจะรอดตัวกันนะคราวนี้ ลูกต้องคักคักให้เดี๋ยวนี้
เอาชนะให้ได้เทียว ไม่งั้นเขาวิบเราหมดแน่ ๆ

— ท้าวสามนต์ทรงช้าง ออกเวทีล่างทางประตูขวา —

— นางกำนัลและเสนาถือเครื่องทรงตาม —

ร้องเพลงเขาวง

เมื่อนั้น ท่านท้าวสามนต์นำดา
ร้อนพระทัยด้วยเรื่องเคืองอูรา จึงเสด็จออกมาจากเวียงชัย (รับ)

— ขนเวทีบน —

ร้องรำ

ครั้นถึงจึ่งหยุดข้างทรง อยู่ตรงกระโจมริมไว้
ร้องเรียกรรจนายาใจ เป็นไรไม่มารับพระบิดา

— ท้าวสามนตร์ร้องเรียกนางรจนา —

เจรจา

สามนตร์ แม่รจนา เอ นี่เขาไปไหนกันหมดวะ อ้ายเสนา ทำไมไม่มีใครออกมารับกู
เสนา ไม่ทราบเกล้าพะย่ะค่ะ ถ้าจะไม่ทรงทราบว่าจะเด็ดจมากระมังพะย่ะค่ะ
สามนตร์ (ร้องเรียกรรจนา) เอ ไปไหนกันหมด

— รจนาออกมารับท้าวสามนตร์ —

สามนตร์ เอ้า นี่ เครื่องทรงอย่างดี จัดมาสำหรับผัวเจ้า เอาไปซะ

— รจนาเชิญพานเครื่องทรงกลับไปหาเจ้าเงาะ —

— ท้าวสามนตร์และเสนาเข้าหลบซ้าย —

รจนา หม่อมชา นี่เครื่องทรงอย่างดี พระบิดานำมาประทาน รับไปเสียซีคะ

ร้องรำ

เมื่อนั้น เจ้าเงาะนั่งนั่งฟังฝ้า
พิศดูเครื่องทรงที่ส่งมา แล้วมัวจ๋าว่าไป

พูด

อาภรณ์ทั้งมวตถ้วนเครื่องเก่า จะแต่งตัวผัวเจ้าหาควรไม่
ขายหน้าข้าศึกจะไยไพ ค็นไปเสียเจ้าอย่าเอามา

— นางมณฑาเลี้ยงมากระซิบนิทากับนางกำนัล —

— พระวิษณุกรรมออก —

ร้องเพลงกล่อมพญา

เมื่อน ^๕	พระวิษณุกรรมแกดัวกัถ้า
ค่อยดีดแดงแผ่งองค์เข้ามา	เชิญเครื่องทรงอินทราให้เจ้าเงาะ
แต่ว่าเครื่องประดับตำรับ ^๕	ตำหรับได้ทรงคิดดีเคาะ
มีฉนวนประทานจำเพาะ	ว่าพลงทางเหาะกัถ้ามา

ร้องเพลงต่อयरูป

เมื่อน ^๕	เจ้าเงาะเกษมด้นคัถรรษา
ได้เครื่องทรงพระอินทร์ตั้งจินดา	จึงเดินเข้ามายังห้องใน

ปิดไฟข้างนอก เปิดไฟเห็นการแสดงในห้อง

รจนาเชิญพานเครื่องทรง	ตามมากอยส่งให้ส่อดได้
พระถอดรูปเงาะพลันทันใด	มอบให้แก่นางรจนา

— ปู่พาทยทำเพลงรว —

— พระสังข์ถอดรูปเงาะ —

ร้องร่าย

เสร็จทรงเครื่องประดับนับพัน	พระสังข์เกษมด้นคัถรรษา
จึงชวนนวดนางรจนา	มากราบกรานมารดาด้วยใจรักดี (ทวน)

— พระสังข์กับรจนาออกมาหานางมณฑา —

ร่ำร้อง

เมื่อนั้น

คิดว่าเทวดารักษ์

(ทอด) นางนบมอบหมอบกราบกราบไหว้

นางมณฑาแดงไม่รู้จัก

อกใจทักทักให้ครั่นคร้าม

ถูกดำยุดดุดไว้แล้วร้องห้าม

เจรจา

มณฑา (ลงนั่งคุกเข่า) โอ ธาตุ

รจนา (เข้าจับมือ) อย่าเพคะ พระมารดา

มณฑา อย่าอะไรธิดา เทวดาเสด็จมาแล้ว เอ้า กราบท่านเสด็จ ธาตุ

รจนา อย่าเพคะ พระมารดา ไม่ใช่เทวดาหรือเพคะ นี่เงาะเงาะเพคะ

มณฑา หา ว่ายังเงาะธิดารจนา

ร่ำร้อง (ต่อ)

นางนบมอบหมอบกราบกราบไหว้

ถูกดำยุดดุดไว้แล้วร้องห้าม

พระมารดานั่งอยู่ไม่รู้ความ

ถูกเขยถอดเงาะงามแล้วเป็นไร

(ทอดครั้ง) นางมณฑาว่าอ้อ...

มณฑา อ้อ.....อ้อ.....ซี ๆ ๆ ๆ ชะ ๆ ๆ ๆ ตะ ต้า.....

ร่ำร้อง (ต่อ)

นางมณฑาว่าอ้อกระนั้นหรือ

แม่คนซื้อสำคัญว่ามีใช้

ถูกเขยชักถอดเงาะเหมาะเหลือใจ

นางดูบให้ดูบหลังนั่งมอง

น้อยหรือน่ารักเป็นหนักหนา

หน้าตาจ่มดมยมยอง

ลอคได้เครื่องประดับกับรวง

ผิวพรรณผุดผ่องดังทองทา

(ทอด) แฉวรวงเรยกภัดคาลำ

เร็ว ๆ มาฉันจะบอกให้

ເຈຣຈາ

มณฑา ท่านคาชา เร็ว ๆ ค่ะ
 สามนต์ เร็วอะไรท่านยาย
 มณฑา อู๋ หนะ รวย ๆ ๆ ละ
 สามนต์ รวยอะไรท่านยาย รวยเงินรวยทอง รวยหอยหรือรวยถอดเตอรื
 มณฑา อู๋ ยิ่งกว่านั้นเจ้าคะ ท่านคา รวยถอดเตอรืนะ มันไม่ได้ใช้ใช้รวยอย่างนั้นหรอก
 สามนต์ รวยอะไรของท่านยายนะ
 มณฑา อู๋ มันรวยจะได้บ้านเมืองนะ
 สามนต์ ออ เหลวไหน ท่านยาย
 มณฑา เอา ไม่เชื่อก็แล้วไป ฉันกลับไปหาลูกเขยของฉันดีกว่า (กลับไปหาพระสังข์)
 สามนต์ (พูดกับเสนา) เอ ท่านยายนี่ ตั้งแต่มาปดายนาคทำทางผิดไปแะเขี้ยว แหม
 ดูกระตุงกระตุง วังเร็วด้วย ดูชะตาอย่าเสนา วังมาอีกแล้ว

รื่องร้าย (ต่อ)

(ทอด) งามเลิศเหนือมนุษย์สุดแล้วพ่อ

— นางมณฑาออกทำหุ่นกระบอก —

เสนา (ร้องหุ่นกระบอก) อู๋ อู๋ อู๋ อู๋ เท่งปง ๆ ๆ ๆ
จะกล่าวถึงพระเอกขั้วโลเหลือ ไปหลงเชื่อนางฝรั่งชาวกังฉิน
ออกมาสั่งส่งพญาพานรินทร์ ให้อยู่กินขี้ไก่ที่ในเมือง

เจรจา

สามนต์ (ต้นางมณฑา) ท่านยาย
มณฑา ว้าย ตาเถรตกตก
สามนต์ เฮ้ย อ้ายเต๋นาหยด อะไรของมึงวะ
เสนา ไม่ทราบเกล้าพะยะค่ะ เห็นหม่อมแม่ออกหุ่น ขำพุทเจ้าก็เลยช่วยร้องให้ช้
พะยะค่ะ
มณฑา เด็กนกเขี้ยวเจ้านี้
สามนต์ ก็ท่านยายไปนำม้นนั้นมา อะไรก็ไม่รู้ แก่แล้วไม่รู้จักแก่ จะว่ายังไง ฉันทังคังนาน
ไม่รู้เรื่อง
มณฑา น้ท่านตาชา ฉันทะบอกให้
สามนต์ บอกอะไรอีกล่ะ เอ คูน้เรื่องบอกไม่ได้หยด
มณฑา อ้าว ท่านตา อย่าพูดอย่างนั้นช้ เดียวนพอเงาะไม่ได้เป็นเงาะคิดเบ็ดตกเหมื่อน
อย่างแต่ก่อนเด๋วนา เพราะว่าถ่อครูปเงาะออกแล้ว แหม ท่านตาเฮ้ย ผิดเหลือ
ยังกะทองเนาะ
สามนต์ ทองอะไร ท่านยาย ทองถัมถุทั้นะช้ คามิดหมียังกะคอดะโก แค่นจะเอามา
อวดเขาด้วย
มณฑา แล้วกันท่านตา ไม่ใช่อย่างนั้น เหลืองยังกะทองจริง ๆ ทองนพคุณที่เคียวตะ
เนาะ ท่านตาจะว่าให้ฟัง

(นางมณฑาเจรจาเล่นตะโพน ท้าวสามนต์พูดตามที่ละวรรค)

สามนต์
มณฑา

จะดูหน้า หน้างาม จะดูปาก ปากงาม จะดูคอ คองาม จะดูคว คองาม
จะดูตา ตางาม อยู่ ท่านตาเอ๋ย ดู ๆ เหมือนยังกับหน้าหุ่นยังนแหวะ
อยู่ หุ่นผกบ่งนะซี หรือไม้ก็หุ่นหลอกกนกนะ
ไม่ใช่กะ ท่านตา หุ่นจัน

ร้องรำย (ต่อ)

งามเลิศเหลือนมนุษย์สุดแล้วพ่อ
ถ้าใครได้เห็นก็เป็นบุญ
เมื่อนั้น

เออรางกับใครเขาไม่รู้
ฉันจะให้ไปตูดขยเงาะ
อย่าอวดโอ้ไปปิดตดเดี๋ยว

(ทอด) แล้วตรัสกับเสนาจินทาเมื่อย

ปากคอควตาเหมือนหน้าหุ่น
ไม่เชื่อเชิญพ่อคุณเข้ามาดู
ท้าวสามนต์หัวเราะเยาะยมอยู่
รำคาญหูจู่ไปทีเดียว
มันดีเหมาะหนักหนาเหมือนมาเหมียว
พระอินทร์มาเขี้ยวเขี้ยวไม่เชื่อเลย
ตะแกล่ย์จรีตผิดแล้วเหว

เจรจา

สามนต์

(บ้องปากพูดกับเสนา) เอ้ย อ้ายเสนา ท่านยายของกูอนันพิถกเฮะ เออ
ดูซิวะ ทำทางพิถก ผิดไปมากนะวะ

เสนา

พะยะคะ จริงพะยะคะ

— นางมณฑาแอบมาข้างหลัง —

สามนต์

น้ายายเสนา ข้าว่า ท่านยายนะ แกเป็นบ้านา

มณฑา

ใคร ท่านตาว่าใครบ้าง

สามนต์

ยายนะแหละบ้าง

มณฑา

ตาบอ

(พูดเล่นกับจิงหะตะโพน “ท่านยายบ้าง ท่านตาบอ”)

— นางมณฑาตีท้าวสามนต์ —

มณฑา

อยู่ ไม่เอาละ ฉันไม่อยากจะต่อล้อต่อเถียงด้วย เบื่อเหลือเกิน กลับไปหา
ตูดขยของฉันทักว่า

ร้องรำ (ต่อ)

แต่ตัวรักกับเสนานิทาเมีย	ตะแกเดี่ยวจิตผิดแก้วเหว
รูปทองที่ไหนด่าเข้าชมเชย	เงาเงยน่าเกลียดขี้เกียจไป

— ท้าวสามนตกลับไปในวังบนแคร่ —

ร้องเพลงเทพทอง

เมื่อนั้น	นางมณฑาว่าดูดีไปได้
เขาจะวิบหนีหายทั้งเวียงชัย	น่าซึ้งช่างกระไรไม่เชื่อเคย
กตัญมาหัวเราะเยาะเย้ยซ้ำ	จะว่าใครเป็นบ้านิจจาเอ๋ย
ไม่ดวงหุดอกกอดอกพระเอ	ถูกเขยเราไซ้มีมิใช่เงา

พูด

ฟ้าผ่เกิดหนาไม่ว่าเด่น	ท้าวเห็นกตัญแต่จะชมเปาะ
จริง ๆ นะชาอย่าหัวเราะ	แม่นไม่เหมาะคัมเมียดี้ให้ตาย

ร้องรำ

เมื่อนั้น	ท้าวสามนตส์รวดต้นคัมผ่นผาย
เห็นนางมณฑาว่าดูนวย	จึงซึ้งตายค่านินคินมา

(ทอดล่อตะโพน) เข้าไปในทับเอ

(ฮ่ำฮั เล่นตะโพน)

— ท้าวสามนตกับนางมณฑาเกาะมือกัน —

ເຈຣຈາ

มณฑา เข้าท่านดา เกาะฉนั้ให้แน่น (พาเดินข้ามสะพาน)

สามนต์ ท่านยายอย่าปด้อยนะ ชนปด้อยจะฉินแย้เขี้ยว

— เล่นตะโพนเดินข้ามสะพาน —

— ท้าวสามนตตกสะพาน —

สามนต์ (ตุ๊กกรรเชียง กัณฑ์กระแทก) โอย ท่านยาย ไม่ไหวแล้ว โอย ตะโพกเค็ด
ไปหมดแล้ว ฉันไม่ไปละ

มณฑา ^๗ อยู่ มาเถื่อน่า ท่านดา จะมันเฮาอะไร ก็ท่านดาหรือมิใช่တဲ့ที่ตั้งให้เขามาปลูก

รื่องร้าย (ต่อ)

เข้าไปในทับเห็นลูกเขย

น้อยหรือรปร่างอย่างเทวดา

๐ ๕ ๑ ๒ ๓
ผอเหอเรือเรืองเหตองประหาด

ฟ้าฟาดเหยียดกษัตริย์เรา

พ่อเจ้ากบฏเอียงามหนักหนา

หน้าตาจมนมพรหมเพรา

คังทองคำธรรมชาติหล่อเหตา

งานจริงแล้วเจ้านางมณฑา

พค

๓ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙
ถงควพเมอกรยงหนุมแนนน

ไม่แก้งอวดทรวดทรงหน้าตา

แต่ไม่เหมาะเหมือนดอกเขยเราคนนั้น

๒ ๒๕๓๕
แพะเขาทเนือไม่เป็นทอง

รูปร่างก่อนเห็นไอ้ข้า

ได้ชฎาครอบประดับกรบรอง

เป็นค็อพอยร่าวตักตามตอง

๕๒๖๖
กระหน่นองยงรกวารุปงาม

เจรจา

มณฑา ชูย ท่านคานัก อะไรก็ไมรู ชอบเอาความหลังเมื่อครั้งหนุ่มสาวมาพูดเตี้ย
เรื่อยเชียว

สามนัค โห่ ก็กรงกระนั้นนะ เราตื้นจริง ๆ นื่องักด้วยพรง พักห่อเหิดา เหมือน
อย่างถูกเขยเรากนนั้นแหละ

ร้องรำ

ครัดพดางแย้มชมพรมพราย	แต่วิบรายปราศรัยไต่ถาม
ถูกรักจางแสดงแจ้งความ	เจ้านมนามกรโต
วงศ์วานว่านเครือเนอหน่อ	พวงเค้เผ่าเหล่ากอเป็นไฉน
อยู่ประเทศธานีบุรี	ทำไมจึงแกดั่งแปลงปดอมมา

ร้องเพลงสารถิ

เมื่อนน	พระดังขบงคมกัมหน้า
ยมพดางทางทุดพ้อดา	ควชานขอพระดังขทอง
เป็นโอรสท้าวยศวิมด	แจ้งตามความคั่นทหม่นหมอง
ซึ่งแปลงมาจะหาคุครอง	จงทราบฝ่าละอองบทมาลัย

ร้องรำ

เมื่อนน	ท้าวดามนัคคตบพระหัตถ์ฉาดฉาน
ถูกเขยถูกผู้ตื้นดาน	เป็นเผ่าพวงคังวงศ์วานกษัตรา
ตมยศตมคักคันทนารักไคว	ทนไม่อับอายชายหน้า
พระตบหลังตบไหล่ไปมา	จูบซ้ายจูบขวาถูกข้างาม
(ทอด) อ้ายหกเขยยุพื่อให้ขบเจ้า	แค่นใจยายเฒ่าก็ไม่ห้าม

เจรจา

มณฑา ข้าฯ แດวกันท่านดา ทำไมมาพาดฟาโลกนังาย ๆ ยังงัด่า ท่านดาเองนัันแหละ
 โง่เขลาแดวยังจะมาชัตเขาอ๊ก อี้ พิดัก
สามนต์ ก็จริงไหมดะ ที่แรกฉันจะให้ยู่ในเมื่อง ท่านยายบอกให้จับมาอยู่ปดายนา
มณฑา แน่ ๆ ท่านดา ะ ๆ ครัดเป็นว่าเด็นเซี่ยวนะ ประเดี่ยวเถอะ
สามนต์ ข้าฯ ท่านยาย แะ ๆ ฉันด้อเด็นน้า แดวกัน แหมหยอกเด็นนิดหน้อยก็ไม่ได้
 อ้า พ่อตั้งขทอง ยกโทษให้พ่อเถอะนะ

ร้องรำ (ต่อ)

อ้ายหกเขยฟู่อให้จับเจ้า	แคลนใจยายเฒ่าก็ไม่ห้าม
บิดาโศคนาเบาความ	ไม่รู้เถยว่างามถึงเพียงนี้
ว่าแดวประคองต้องถูกรัก	ครัดชวนองค้อกรรมเห็ด
พร้อมเด็นากำนันดารี่	กดับเข้ารานันทันใด ๆ

— ปี่พาทย์ทำเพลงพญาเดิน —

— ตั้วละคอนลงมารำเวทล่อง —

ปี่จม่าน

จบองก์ ที่ ๓

องกต ๔ พระสังฆคณ

ฉาก : แห่งเดียวกับองค์ที่ ๒

สมมติเป็นเวลากลางวัน ห่างจากองค์ที่ ๓ หนึ่งวัน

— ปุ่พาทย์ทำเพลงไทยน้อย —

— พระอินทร์และเทพบริวารอยู่ที่พลับพลาด้านขวาเวทีบน —

— พวกชาวเมืองหญิงชายร้องเพลงเดินออกทางประตูวาและซ้ายลงเวทีล่าง —

ร้องเพลงไทยน้อย

๖๕
บทสนทนา

ใครจะเห็นพระดังนี้เป็นอย่างไร

ชาวเมืองโจษจันกันใหญ่

กษวณกนคดาไคตลฺ์ถานคต

เบ็ดม่าน

— ปู่พาทย์ทำเพลงข้างประธานองา —

— ท้าวสามนต์ นางมณฑา พระสังข์ รจนา หกเชยและหกธิดาออก —

ร้องเพลงข้างประธานอง

๕๘๖ ๖๘
ครุฑทองจันทวนพระดังข

๕ ๖ ๖ ๖ ๖

ฉนยงพดบพดากดงคาค์

พร้อมทั้งหกชายและบุตร

เด่นเฝ้าเห็นแน่นหนาค

ເຈຣຈາ

๘
เขยเต็ก

๒๕
ข้าพระพุทธเจ้าทรงหูก จะโปรดให้นั่งตรงไหนพะย่ะค่ะ

สามนต์

อะไรวะไฮ้เขยเล็ก

៨ ខេបតេក

(ถามอย่างเก่า)

สามนต์

มันพูดอะไรของมันเป็นมโนตา

મનઝા

เขาทดลองถามว่าจะให้เขานั่งที่ตรงไหน

สามนต์

อ้อ เด็กเขา จะนั่งที่ไหนก็ตามใจเหอะ แต่ให้มันไกล ๆ ข้างหน่อยก็แล้วกัน
บนนี้เฉพาะข้า แม่มณฑา พ่อตั้งรักกับลูกหลานเท่านั้น (กับพระสังข์) เออ
พ่อตั้งรักของพ่อ รจนาลูกรัก นั่งให้สบายลูก ใกล้พ่อหน่อย พวกไอ้แหว่งไอ้วัน
ถอยออกไปโน้น ทางโน้น ไป

— พวกเขยใหญ่และทกธิดาเข้านั่งที่ —

เขยเล็ก

แหม ไม่มีคตเถยนะเรา ค่ำก็ได่ ต้องค่ำก็ได่

สามนต์

เอ็งว่าอะไรวะไอ้เขยเด็ก

เขยเล็ก

เปล่า ๆ พระเจ้าคะ

ร้องเพลงพราหมณ์เข้าโบสถ์ขึ้นเดี่ยว

เมื่อนั้น

อมรินทร์ปิ่นภพสรวด์วรรค

ทอดพระเนตรเห็นท้าวสามนต์นั้น

พาดูเขยขวัญออกมา

ให้นึกเปรมปรีดิ์อ้อมถัด

ครานดาเฒ่าเจ้าโศก

จะเห็นฤทธพระสังข์คงวาจา

แต่อดดีดามาทรงพา

— พระอินทร์ลงจากพลับพลาขึ้นม้า —

ร้องเพลงแขกอาหวั

ว่าพดางทางซีกมึงม้า

อยู่ตรงพดด้วงพดด้วงคาคี

แต่ร้องเตือนไปพด้นั่นที่

ว่าเหวญกุ่มท้าวสามนต์

จะให้ใครไหนเฒ่ามาคอยดู

หรือผู้ใดคิดคิดขัดขืน

จะได้รีบเวียงชัยเอาไพร่พล

เมียมักคนจงบอกมา

ร้องรำ

เมื่อนั้น

ท้าวสามนต์ได้ฟังยังประหม่า

ให้นึกพรันหวนหวนดาภิเษก

ด้วยว่าหกลเขยนั้นเคยแพ้

(ทอด) จึ่งถามพระสังข์ว่า

เจรจา

- สามนต์ พ่อดังช้ตูกรัก เห็นใหม่ละตูก เขาทำท่ายตูกเรายกใหญ่ จะสู้เขาได้หรือไม่ละ
ตูกเอ๋ย
- พระสังข์ ออย่าทรวงวิตกไปเถยพระบิดา ตูกจะอาต่าจนตูดก้าง
- มณฑา เออ ๆ ยั้งนช้พ่อดังช้ตูกรักของแม่ นึกว่าเอ็นดูช่วยแก้บ้านเมืองของเราให้
ปลดอดภัยตักกรัง ถ้าตูกมีชัยได้สมหวัง เวียงวังราชสมบัติในพระพาราจะยกให้
เจ้ากับรจนาคครอบครองเชยวนะ
- สามนต์ แน่ใจหรือไม่ละพ่อดังช้ทอง ว่าตูกนจะต้อมมีชัยในครงน
- พระสังข์ ด้วยเคระพระบารมี ตูกมันใจว่าจะต้อมชนะพระยะคะ
- สามนต์ เออ เท่านั้นละ เป็นต้นห้วงบ่วงโย พ่จะได้บอกเขาไปเดยวนแหละ

รื้อร่าย (ต่อ)

จึงถามพระสังข์นช้ช้	เห็นว่าจะสู้ได้เป็นแน
ค้อยคตายหายอุทจ้ท้อแท้	ตูกชนนยนมแต่แดไป
เห็นไพรช้มาบ้องหน้าค	แล้วร้องว่ามาตูกนใหม่
ตูกเขยน้อยเรานคตุดใจ	ไม่เหมือนไอ้เขยเคอะเซอะชะ
การคต้อมมอดดอเด็ค	ฟ้าต้อมเกิดท่านแพ้นแแล้วหนะ
วันนไม่มีตายหมายชนะ	อย่าเยาะเย้ยเถยคะมีย้อท้อ
ว่าพดางทางปลดอดตูกเขย	ตูกเอ๋ยอย่าให้อายชายหน้าพ่อ
คอยระวังตงใจตงค	แข่งช้อคตุดตักตัก
แต่วบนบานคำตกด่าวเจ้านาย	จะถวายเป็นพมูกกับบาศศรี
มาคแมนมีชัยชนะคต	จะให้มอเหมายตักเก้าวัน
เด่นการมหรตัพครบตึง	จะเวียงเทียนท่ามิ่งตึงขวัญ
พวดนางมณฑามารดานน	ชวนกันอวยชัยให้ตูกรัก

ร้องเพลงสามเส้า

เมื่อนั้น	พระดังขลุ่ยวงค์ทรงศักดิ์
รับพรพ้อคำมิกัด	เห็ดยวดเมียวักแถมพราย
กรกมกันคดัดดา	มาทรงดินรพชาติเนติฉาย
ฉับเฉียวเฉียววอดดวย	งามละม้ายดีหรรษาของ

ร้องเพลงแขกไท่ရှ်คนเดียว

เมื่อนั้น	โกดัยมศักดิ์สูงส่ง
ชื่นชมดมกิดังจิตจง	พดางทรงดินรพกระทับโกถน
ตะบับ่างวางใหญ่ไ่ว่อง	ม้าคันรนร้องดำพองโผน
ชักบังเหียนหันหกผกแผ่นโชน	พดางโยนถูกคดัดไป

ร้องเพลงเชิดฉิ่ง

เมื่อนั้น	พระดังขลุ่ยขยับรับไว้ได้
เคาะคดัดคดอไปทันใจ	ดัดฉิ้นนักรถกถกดับรับรอง
ค่างแกว่งกันคดเป็นท่า	ขับม้าฝัเท้าเคาะคดอ
เวียนวนวงกว้างชิงคดอ	เปดียนทำนองเข้าออกหลอกล่อ

— ป้าพาทย์ทำเพลงเชิดฉิ่ง —

— พระอินทร์กับพระสังข์เลี้ยวไล่ดัดคลักกัน —

ร้องเพลงสองไม้

เมื่อนั้น	ท้าวด่านนคร้องรับให้พ่อ
คบมือออเออระเง้อคอ	เห็นลูกเขยเป็นค่อหัวร่อคัก
ลูกชนโตคเต้นเขม้นมุ่น	พดัดมดุดงมาซาแทบหัก
มันเมื่อยเหนื่อยบอบหอบฮัก	พิงพนักนังโยกตะโพกเพดัย

๒ ร่องรอย

๕ ๒
เมื่อนั้น
๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖
ชักมาทงรกรอไว้

พระอินทร์แกั่งอ่อนหย่อนมือให้
แล้วแกั่งว่าไปด้วยวาจา

ร้องเพลงทหาปละสัทธ

ถูกเขยตัวผ่านหน้าคน
 คอด้เคียวบไม่บรา
 ควรทระครองเมืองเดียดอยค
 ว่าแควเหาะคดอยดอยดิบ

ฝีมือคัดัดหนัหนา
หาไม่พอตาจะต้องรีบ
ปรากฏทั่วทิศทั้งดิม
กลับไปยังทิพพิมานชัย

รองเพลงกาเรยนทองชั้นเดียว

๕ ๒
เมื่อนั้น
ครันท้าวโกศลยหน้าไป

พระดังขลุ่ยมอชฌาตย์
กับมโนมัยตงมา

๒ ร่องรอย

๕๒
เมื่อนั้น
(ทอด) นางมณฑาทามตติชิตมา

ทำว้ตามนค๑ถนถา๑งไปหา
แม่ยายพ่อ๑ตา๑เขา๑ชม๑เชย

ເຈຣຈາ

สามนต์ ตุกรักของพ่อ เป็นยังเง เหนื่อยไหมตุก มาขอพ่อชื่นใจหน่อยเถอะ
มณฑา ตุกรักของแม่ ร้อนไหมตุก แหมข้างเก่งกต้ายะไรยัง ขอแม่ชื่นใจหน่อยเถอะ

— ทั้งสองผลักไสไขว่คว่ำกันและกัน —

— ท้าวสามนต์ทำพลาดจากพระสังข์ไปกอดจูบนางมณฑาเข้า —

มณฑา ว้าย คู้ ทานตานยังไ้ เอเอ จะกอดจูบพ่อด้งรักกอดไป ทำไมไฟด่มาทอด
 หม่อมฉน คนคงหม่นตงพ่น ไม่รู้จักอาย

สามนต์ ก็ท่ายนายนะซั้เข้ามาขวางอยู่ได้

มณฑล ทานคานะชชวาง เขาจะชมเขยตูกเขยบางกิมชวางอยุ่แหะ

สามนต์

แน่ ๆ จะมาเด่นผูกขาดเดี่ยวคนเดียววงนี้แหละ พ่อตั้งขี้ตู่ถูกเขยฉันเหมือนกันนา

มณฑา

ทั้งงัดทั้งถูกเขยขึ้นมาที่เดียว ทรงต้มแล้วหรือที่พิโรธโกรธเกรี้ยวได้เขาไปอยู่นอกวง

สามนต์

แล้วกัน ท่านยายนึกชอบเอาความหลังมาพูดไม่รู้จบ เรื่องอะไรพอที่จะสงบ ๆ ก็คุยเขยขึ้นมาว่าความนี้ จะประจักษ์กันหรือยัง

มณฑา

หมั่นได้ ชี้ เขิญ เขิญเขยชมให้ตมใจเถอะเพคะ

ร้องรำย (ต่อ)

ปราศรัยล้อมดอดกอดจูบ

โถมตุมหลังให้ตู่ถูกเขย

ช่างเคตาคดองว่องไวกระไรเลย

ทรงส่ง่างเงงามวิไล

ร้องเพลงประเทศ

จึงมีดาร์ตครัดประภาษ

แก้ฮามาตย์เด่นาผู้ใหญ่

ถูกเขยถูกตู่ดัดมัย

จะเขยให้ครองกรุงในพุ่มนี้

จงช่วยกันเร่งรัดจัดแจง

ตักแต่งตั้งการภิเษกศรี

แห่แหนให้ตมูกกว่าทุกที่

ตั้งได้จจรัดเข้าวงใน ๆ

— ปี่พาทย์ทำเพลงกลองโยน —

ปิดม่าน

จบเรื่อง

นิตยสาร “ศิลปากร”

เสนอผลงานของ

ท่านผู้ผ่านงานมาด้วยความชำนาญทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ

เป็นหนังสือ นิตยสาร ที่พรั่งพร้อมด้วยความรู้

ประวัติศาสตร์ วรรณคดี โบราณคดี และ ศิลปสาขาต่างๆ

พิมพ์ออกจำหน่ายเป็นประจำในเดือน

พฤษภาคม

กรกฎาคม

กันยายน

พฤศจิกายน

มกราคม

และ

มีนาคม

บอกรับเป็นรายปี ค่าบอกรับจะ ๔๐ บาท นับ ๖ เล่มครบปี

จำหน่ายปลีกเล่มละ ๑๐ บาท

เชิญติดตามบอกรับ

นิตยสาร “ศิลปากร”

ได้ที่

แผนกเผยแพร่และสถิติ สำนักงานเลขาธิการกรมศิลปากร

ถนนหน้าพระธาตุ พระนคร

ส่งจ่ายที่ ป.ณ. หน้าพระลาน จังหวัดพระนคร

หนังสือความรู้ทางนาฏศิลป์ และ คุริยางคศิลป์

๑.	บทละครนอก เรื่อง สังข์ทอง ตอน ตัด	เล่มละ	๔.๐๐ บาท
๒.	บทละครเรื่องต่าง ๆ (บางเรื่องหมด)	เล่มละ	๕.๐๐ บาท
๓.	ดูจิบัตรละครเรื่องต่าง ๆ (บางเรื่องหมด)	เล่มละ	๓.๐๐ บาท
๔.	บทโขน เรื่อง รามเกียรติ์ (ปรับปรุงใหม่)	เล่มละ	๕.๐๐ บาท
๕.	บทโขน ชุด พระรามครองเมือง	เล่มละ	๕.๐๐ บาท
๖.	บทโขน ชุด มัธยมพณัฏฐกตัพ	เล่มละ	๕.๐๐ บาท
๗.	โขนสำหรับประชาชน	เล่มละ	๕.๐๐ บาท
๘.	เครื่องแต่งตัวโขนละคร	เล่มละ	๕.๐๐ บาท
๙.	โขนภาคต้น ว่าด้วยตำนานและทฤษฎี	เล่มละ	๑๐.๐๐ บาท
๑๐.	โขน (ว่าด้วยตำนานและการปฏิบัติครบถ้วน)	เล่มละ	๓๐.๐๐ บาท
๑๑.	ตำราไหว้ครู โขน ละคร	เล่มละ	๑๐.๐๐ บาท
๑๒.	ศิลป์แห่งละครไทย	เล่มละ	๑๐.๐๐ บาท
๑๓.	ศิลปะและลักษณะหัวโขน	เล่มละ	๑๕.๐๐ บาท
๑๔.	งานตั้งคักศิลป์	เล่มละ	๒๐.๐๐ บาท
๑๕.	การละเล่นของไทย	เล่มละ	๒๐.๐๐ บาท
๑๖.	อุปกรณ์รามเกียรติ์	เล่มละ	๒๐.๐๐ บาท
๑๗.	เครื่องดนตรีไทย	เล่มละ	๒๐.๐๐ บาท
๑๘.	ดนตรีสำหรับประชาชน (ฉบับรวมเขียนเล่ม เล่ม ๒)	เล่มละ	๓๐.๐๐ บาท
๑๙.	อธิบายนาฏศิลป์ไทย (มีภาพมาก)	เล่มละ	๔๐.๐๐ บาท
๒๐.	{ ภาพลายเส้นท่ารำแม่บท Pictorial Figures depicting Basic Postures of Thai Dancing	เล่มละ	๕.๐๐ บาท
๒๑.	The Khon (Masked Play)	เล่มละ	๑๐.๐๐ บาท
๒๒.	The Preliminary Course of Training in Thai Theatrical Art	เล่มละ	๑๕.๐๐ บาท
๒๓.	รำวง - Ramwong Songs	เล่มละ	๒๐.๐๐ บาท
๒๔.	Classical Siamese Theatre	เล่มละ	๑๐๐.๐๐ บาท

เชิญเรียกขานได้จากเจ้าหน้าที่ ณ โรงละครศิลปากร